

Sjálvandi taka vit lífur

Kristin er framburðsmaður. Tí tekur hann eisini lífur.

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrir KÄRCHER trýstspularum til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagöta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Síða 8

Vinnan hefur givið landsstýrismanninum eitt alternativ til fiskapakkan.

Mótspælið til fiskapakkan

Síða 6

Rot í nýggjari stýrisskipan

Stýrisskipanin er longu fyribeind eftir minni enn 10 árum.

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgöta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Vit selja DAEWOO bátamotorar

frá 70 hk til 1.000 hk

DAEWOO

Umboð: Thorleif Samuelsen
Undir Gráasteini 68 · Tórshavn
Tlf: 31 77 13 · Fartlf: 28 31 38
E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Síða 3 & 14

Tito og Jan Egeland:
Teir gera heimin betri

Umvælingar av bátum

KREFA-O TEL. 44 93 39

Einasta góðkenda glasfiburbátasmiðjan í Føroyum.

Alt glasfiburarbeiði verður gjort í góðendum verkstaði.

Alt umvælingararbeiði á einum staði: leingjan av bátum, søla og íseting av motorum, - og so hava vit teir sera væl umtóktu slengrikjølnarar.

Ring ella kom inn á gólvíð.

Ein góð tænasta!

AWI BOATS SERVICE SP/F
Rókahavnin 10 · FO-620 Runavík
Tel 448585 · Fartel 218585 · Fax 448785
awi@post.olivant.fo · awi.fo

Hóast kreppuna, so eru framvegis menn, sum ikki bakka fyri at byggja nýggj fær. Eitt av hesum fórum er "VARDIN", sum verður bygdur á Vestværftet í Hvíde Sande, og vísa vit onkra mynd av bátinum. Joen Jacob Heinesen (Akke) á Viðareiði er tann sum eiger bátin. Vit vóna í komandi blað at kunna siga meira frá sjálvum bátinum.

Báturin verður liðugur 10. apríl, 2005 - skrokkurin er bygdur í Polen.

Vestværftet byggir einar 4 - 5 slíkar bátar pr. ár. "Varðin" er vist nr. 37.

Hesir hava eisini bygt til Føroyar áður, millum annað "Hvannhólml".

Tað er Torshipping sum skipar fyri.

100% tryggleika?

petur & petur • 320870

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjiolju!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Somu sýsluformenn

Úrslitið av uppstillingini av sýsluformonnum í FF varð, at eingi onnur evni enn teir sitandi vóru í uppskoti, og tí er eingin broyting. Sýsluformenir eru hesir:

Norðoya sýsla:

Fríðrik Sivertsen, Viðareiði

Eysturoyar sýsla:

Eyðun Johannesen, Oyrarbakki

Streymoyar sýsla:

Karl Isaksen, Kvívík

Vága sýsla:

Andrias Berglíð, Sørvágur

Sandoyar sýsla:

Sigmund Hentze, Sandur

Suðuroyar sýsla:

Sámal Poulsen, Sandvík

**Toll- og Skattstova Føroya
Stýrið**

Fyribilsskráseting 2005

Skal fyribilsskatturin verða rættur, mugu vit hava rættar upplýsingar um B-inntøku og frádráttir.

B-inntøka

B-skatturin í 2005 verður roknaður út frá teimum upplýsingum, tú hevur givið á sjálvuppgávuni 2003.

Er B-inntøkan broytt í 2004, verða broytingarnar tiknar við í fyribilsskattaskrárra 2005.

Frádráttir

Hevur tú frádráttir, er neyðugt at upplýsa okkum um teir.

DIS-skipanin

Siglir tú, ella fert tú at sigla undir DIS-skipanini, eigur tú at boða frá hesum.

Hevur tú longu boðað frá, er ikki neyðugt at gera tað umáftur.

Rættingar/fráboðanir

Oyðublað til at rætta ella skráseta fæst á Toll- og Skattstovuni, í peningastovnum, á posthúsum, og kann verða heintað á heimasíðu: www.tollskatt fo

Tú ert vælomin at fáa upplýsingar um, hvørjar skrásetingar vit hava um tíni skattaviðurskifti.

Argir, 8. desember 2004

Ævintýrið um Jan Egeland

Sum sagt frá í greinini um bispin úr Columbia, Tito, so metir hann Jan Egeland at vera ein tann fremsta stuðulin at fáa frið í lag og skipaði viðirskifti í hansara heimlandi. Teir kennast sera væl og hava javnan samband. Samstundis metir hann, at Jan verður komandi aðalskrivari í ST eftir Kofi Annan.

Hetta er sera forvitnislegt at frætta, tí sjálvir kenn eg eisini Jan Egeland. Tað er kanska rættari sagt, at eg kendi hann sum ein ungan framfýsnan mann.

Vit hittust fyrstu ferð á ársfundi hjá norsku deildini av Amnesty International (AI), tá Jan bert var 19 ára gamal. Longu tá var hann virkin í stríðnum fyri mannarættindum, og hann fördi seg fram á ein sera sannførandi hátt.

Tað var eisini skjótt, at hann gjördi seg galdandi í altjóða AI, og hann var bert 22 ára gamal, tá hann í 1979 varð valdur inn í altjóða nevndina hjá AI, har hann seinni gjördist næstformaður. Nakað samstundis gjördist hann formaður í norsku deildini. Her var hann í 1980 við til at ritstjórna eina lærubók um mannarættindi ætlað miðnámsskúlunum.

Sum Amnesty maður var hann minst eina ferð í Føroyum at vitja føroysku AI deildina, og her kom hann so eisini at kenna Anettu Wang, sum vit hava umrøtt her í blaðnum fyri kortum. Hann hevur annars eisini tað samband við Føroyar, at pápi hansara Kjørv Egeland, sum var undirvísingarmálaráharry í eini arbeidarfloksstjórn í Noregi, eitt skifti var nevndarlimur í Norðurlanda húsínus í Føroyum.

Eitt nevndarstarv í altjóða AI varð avmarkað til eitt ávist áramál, og tá hetta tíðarskeiðið var farið, fór Jan at sökja sær nýggjar avbjóðingar. Í

Jan Egeland í vanlukkuøki.

Í 1990-1997 gjördist hann "statssekretær" hjá fleiri fylgjandi norsku uttanríkisráðharrum, og hetta merkti so tað, at hann var næsti maður hjá ráðharranum. Hetta var í teirri tíðini, tá Noreg veruliga gjördi seg galdandi á altjóða leikpallinum. Eitt úrslit var Osloavtalan í 1993 millum Ísrael og palestinar. Hetta var eitt gjøgnumbrot, sum tók allan heimin á bólum. At tað so ikki hevur ginguð so væl síðani, er ein onnur sok.

Hetta arbeiði fördi sjálv sagt til, at hann kom beinleidis inn í heimspolitikk.

Jan Egeland var ikki 20 ára gamal, tá bann byrjaði at berjast fyrir mannarættindi. Og longu sum 23 ára gamal var bann við at gera besa "lærubókina" um mannarættindi.

Í 1999 gjördist Jan sendimaður hjá ST aðalskrivarum í royndunum at skapa frið í Columbia, og tað man vera her, hann er komin í samband við Tito. Hann hevur tann fyrimun, at hann dugur spanskt. Tí hefur hann eisini verið við í friðarroymundum í Guatema.

Í 2001 gjördist Jan aðalskrivari í norsku deildini hjá Reyða Krossi, har hann kom at arbeiða saman við fyrrverandi uttanríkisráðharranum Thorvald Stoltenberg sum formanni.

Ein sovorðin maður sum

hann steðgar ikki her. Fyri kortum vóru boð eftir honum av ovastu rók í ST. Hann hevur nú tikið við starvinum sum varaáðalskrivari við ábyrgd fyri "humanitarian affairs", t.v.s. av fólk í neyd. Her er eisini nóg mikið at taka sær av. Eitt tað seinasta, sum frættist frá Jan, var, at hann var í Dafur lands-partinum í Sudan, har ræðuleikarnir hava verið ómetaligir, men har tað kanska er komið eitt sindur á vegas at fáa frið í lag.

Jan Egeland er giftur og eigur tvær dötur. Kona hansara er eisini

ein kend kvenna. Hon var menningaráðharry í stjórnini hjá Jens Stoltenberg.

Jan er føddur í 1957, og er í dag bert 47 ára gamal, so sigast má, at hann hevur havt eina ævintýrliga karrieru í royndunum at gera heimin betri. Sigast kann, at Jan skuldi verið eitt fyridomi fyri allan ungdóm. Óll kunnu vera við um tað ikki er á ovastu rók sum hjá Jan. Tað ber til at byrja eins og Jan við at fara uppí felagsskapir sum vilja gera heimin betri sum t.d. Amnesty International,

sum eisini hevur eina virkna deild í Føroyum.

Vit í Føroyum hava alla grund til at fylgja honum og ynskja honum góða eydnu í hansara arbeidi.

An advertisement for Amnesty International's campaign. It features several small black and white photographs showing people in various settings, likely related to human rights issues. The main text reads "«FRIHET · LIKHET · FELLESSKAP!» Menneskerettighetene i dagens verden". Below this, there is more text about the campaign's goals and its relevance to the world today.

Jan Egeland saman við uppreistrarmonnum í Columbia, bar hann hevur roynt at skapa frið.

The cover of the book "Frihet - Likhet - Fellesskap!". The title is at the top in large letters. Below it, it says "Menneskerettighetene i dagens verden". The cover features a large, close-up black and white photograph of a woman's face. At the bottom right, it says "Oynddal Norsk Forlag".

Bjargingarútgerð á sjógví og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslokkiútgerð, bjarginar og trygdarútgerð. Umboð fyrir kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlívilsdraktrir
- Flótdraktrir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neydendarar
- Radartranspondarar
- Eldslokkjrarar
- Eldárvaringar
- Branddraktrir
- Umræðingar
- Efirlit

P/F Gummibátatænastan
Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu • Spunpolyesterlínu • Reyða línu
Terylene/Danlinelínu • Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svövlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦ **vælkominn inn á gólvíð**

SNØRISVIRKIÐ

í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254

www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ

í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001

www.teymavirkid.fo

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stóri og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokompass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Sóla og service:
Sjálvandi hava vit útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Landsfundurin

Innkallað verður hervið til landsfund 28. desember kl. 10 í Norðurlandahúsínum. Viðtökur felagsins síga um landsfund:

Landsfundurin er hægsta vald felagsins, og hann verður hildin hvort ár í november ella desember.

Á landsfundinum koma hesi mál til viðgerðar:

1. Frágreiðing frá virki felagsins í farna ári.
2. Framlöga av grannskoðaðum rokniskapi til góðkenningar.
3. Val av grannskoðara.
4. Ásetan av limagjaldi.
5. Uppskot frá stjórn og sóknum.
6. Annað.

Landsfundurin verður skipaður av sóknarformonnunum ella øðrum umboði fyrir sóknirnar, og hava hesir formenn og/ella umboð eina atkvøðu hvør.

Umboð fyrir sjómannadeildina hava somuleiðis fundarrætt og atkvøðurætt í felags áhugamálum.

Felagsstjórnin hefur talu- og uppskotsrætt, men ikki atkvøðurætt. Felagslimir hava rætt at móta á fundinum og hava teir talurætt. Landsfundurin kann samtykkja at senda mál til atkvøðugreiðslu millum limirnar.

Í ár verður Bjørn Kalsø, fiskimálaráðharri, gestarðari. Hann fer at greiða frá aktuellum fiskivinnuþurskiftum og fer at svara spurningum. Hann vil eisini fegin hoyra sjónarmiðini hjá fiskimonnum.

Umleið á middegi verður dögurði, har makar eisini eru vælkomnir.

Vit vóna at síggja so nögv sum gjørligt á hesum árliga hövinum vit hava at hittast og at tosa um felags áhugamál.

FØROYA FISKIMANNAFELAG

ALS álitid kemur seinast í januar

Nú eru skjótt tvey ár liðin, síðan Bjarni Djurholm setti ein bólk at endurskoða ALS. Hetta hefur tikið nögv longri tíð enn ætlað. Ein orsók er valið, sum varð útskrivað í úrtíð. Ein onnur er tann spurningur, sum er umrøddur í samband við sjúkrakassarnar aðra staðni í blaðnum, nevnliga um ALS gjaldið er

ein skattur og um ALS er ein almenn ogn. Tað er settur ein serfrøðingabólkur at útgreina hetta. Ein slíkur tekur tíð, men úrsliðið er nú beint fyrir framman. Tí verður nú roknað fyrir vist, at nevndin kemur við sínum tilmæli seinast í januar, so evt. lógarbroytingar kunnu koma fyrir tingið í hesi tingsetuni.

Hvor hevur hug til at búgva í einum grótbroti?

Arkitektar skulu sjálvsagt hava hugflog út yvir tað vanliga, og hetta skulu teir helst kunna vísa longu, tá teir taka prógv. Ein av teimum, ið veruliga hevur víst hugflog, er Meduna Dalsgaard úr Hoyvík, dóttir Bosenu og Valdimar Dalsgaard.

Hennara hugskot er, hvussu nakað kann fáast burtur úr einum niðurloðum grótbroti, sum t.d. tí á Húsatoft eystan fyri Lambareiði.

Meduna, sum er av fórysínum og tjekkiskum uppruna, visti sína verkætan fram í smiðjuni í

Lítluvík seinast í november mánaði, og var heilt fittur áhugi fyri hugskotinum.

Hon fekk prógv sum arkitektur frá Kunsthakademiet Arkitektskole tann 15. januar í ár, og hennara próvtokuuppgáva hevði heitið: "Et rejselivsprojekt - opholds- og overnatningssteder i stenbrud på Færøerne".

Hugskotið hjá Medunu er at kunna geva fólk eitt upplivsí útyvír tað vanliga. Her skal lættliga kunna farast út á tromina á grótbrotinum, og at uppliva grót, sum

tað vanliga ikki er möguligt. Her kann síggjast skiftið millum róktad landslagið, idnaðar landslag og so tað náttúrliga landslagið.

Við íblástri frá teimum gomlu varðunum, hevur Meduna sett eina röð av uppihaldsstöðum framvið.

Ferðafólkini verða leidd frá einum bygningi til annan, og hava hesir ymiskt útsýni og ymiskar dygdir alt eftir, hvar ein er staddir.

Ein partur av verkætlanni er eisini, at tað er leiðingar til el, kloakk og vatn, so tað skal ikki standa á náttúrlar hentleikar. Bygningarnir koma tískil at standa í ella á veggin á grótbrotinum, sum baði er byrjan og endi við síni avmarking av grótbrotinum í síni heild.

Bygningarnir fylgja teimum rætningu, sum gróteggurin hevur, sum skifta og bróta seg niðaneftr móti náttúrliga landslagnum og fjallatindinum. Bygningarnir fáa tískil ein rætning alt eftir, hvussu spongtr hevur verið. Rætningarnir skapa ein sjónarrang í gróti einans og vísa á eina leið og eitt útsýni, sum er ein partur av útsýninum við bygningum. Trappan og veggurin sum koma út úr bygninginum vísa eitt útsýni, sum rørslan fer niðan í móti ella burtur ífrá.

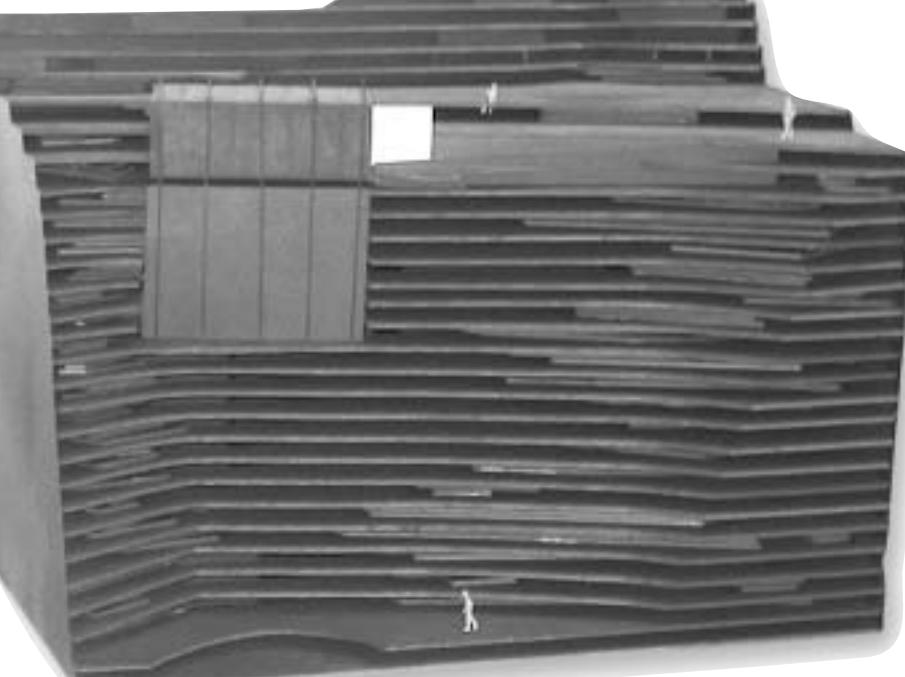
Í bygninginum steðgar rørslan, men eyga heldur fram ferðina í grótsjónarranginum.

Nú verður spennandi, hvat ið fer at koma burtur úr eini verkælan sum hesi. Kanska er tað júst hetta, sum skal til fyri at fáa ferðafólk higar at uppliva nakað, sum neyvan kann upplivast aðra staðni. Livst so spryrst. Vit ynskja í hvussu er Medunu góða eydnu við hennara víðari

Meduna er rótføroyesk, men mamman og navnið eisini er úr Tjekkia.

arkitektavirksemi. Sum tað skilst, umhugsar Meduna at vera eina tíð í Danmark at fáa sínar royndir, áðrenn hon vónandi fær möguleika at koma heim á klettarnar aftur.

Soleiðis hevur Meduna ímyndað sær hugnan í einum grótbroti.

"Sjálvandi taka vit lívur"

Orðini eigur Kristin Vilhelmsen skipari á Gudrun. Teir hava tikið livur síðani nýggja virkið á Eiði fór at taka ímóti.

Teir umborð á Gudrun hava tikið livur, síðani Faroe Marine Biotech á Eiði byrjaði at taka ímóti fiskalívrum.

Teir hava livraskilumaskinu umborð og hon riggar stak væl. Maskinanum sum Tróndur Sørensen í Hvannasundi hevur gjort riggar soleiðis, at tú sleppur innvølinum í maskinuna og livurin fer so annan vegin niður í eina kurv og restin fer so hinvegin og víðari eftir einum bandi fyri borð - og Kristin letur sera væl at maskinuni. Kortini er tó onkur umborð, sum frá fyrr er vanur at taka livur,

ið heldur tekur livrina frá sjálvur og tað ber eisini væl til, so maskinan er ein fyrimunur ella ein hjálp, men kortini ikki nokur treyt fyri at fáa livrina til hóldar.

Til spurningin hvort menninir umborð halda tað vera stravið at taka livur, sigur hann, at "vit umborð á Gudrun hava so ofta verið millum teir fyrstu at royna nakað nýtt, so tað eru vit so vanir við eftirbondini", og tí var tað slettis ikki nakar trupulleiki og belst snýr tað seg meira um rættan bugburð og at innrætta seg til umstöðum

urnar heldur enn nakað annað. "Harafturat átti tað at verið ein sjálvfylgja, at vit ikki kasta tað útaftur; sum meira kann fáast burturúr og eykaarbeiðið ið stendst av besum er ein vana sak, sum tú ikki bugsar um, tá ein tíð er fráliðin" leggur hann aftrat.

Ein spurningur hevur verið, hvort fiskur skal kryvjast umborð ella í landi. Til hetta sigur Kristin, at tað fyri teir er ongin trupulleiki at kryvja umborð, men helst hevði tað verið ein fyrimunur fyri smærri bátar, um fiskurin bara bleiv bløðgaður um-

bord og síðani kruvdur í landi.

Á Faroe Marine Biotech á Eiði lata tey væl at gongdini. "Tað hevur stóran týðning, at bagreiðingin umborð er binrætta, at livurin verður koyrd í posar og goymd kold. Vit eru stak væl nögd við tað, sum vit bigartil hava móttikið og góðskan á lýsinum, sum komið er burturúr; er eisini fyrsta floks" sigur framleiðsluleiðarin Anna Katrin Matras í stuttari viðmerking við FFblaðið.

Maskinmeistarafelagið hevur aðalfundur í mars mánaða 2005. Nærri verður lýst seinni.

Nevndarval

Til tess, at virknir limir, ið ikki kunnu móta á aðalfundinum, kunnu velja við brævatkvøðu, ber til at seta fram uppskot til nevndarlimir og skulu tey vera felagnum skriviliga í hendi í seinasta lagi 15. desember 2004. Tó kunnu uppskot til nevndarlimir eisini skjótast upp á sjálvum aðalfundinum.

Formansval

Á komandi aðalfundi verður formansval á skránni. Uppskot til formansvalevni skulu vera nevndini í hendi áðrenn 15. desember 2004.

Nevndin

Rot í nýggjari stýrisskipan

Alt skuldi gerast betri við nýggjari stýrisskipan. Her verður greitt frá og dokumenterað, hvussu rættarstóðan í dag er eins vánalig og fyrr

Vit fingu eina nýggja stýrisskipan mitt í 90-unum. Ásannað varð, at undanfarna skipan hevði kollsigt. Nú skuldu vit “byrja av nýggjum” við eini skipan, sum skuldi trygga okkum ímóti endurtóku av gamla rættarloysinum. Á pappírinum er stýrisskipanen eisini meira fullfiggað enn nökur onnur stýrisskipan. Lyklaorðið var greitt ábyrgdarbýti. Hugsáð er um hvønn smálut, sum t.d. at ein tingmaður ikki skal kunna vera limur í eini almennari nevnd utan fyri tingið, so hann kann freistast til at rökja politisk áhugamál á skeivum staði ella at landsstýrismáður ikki kann vera tingmaður. Júst hetta ger okkara stýrisskipan meira fullfiggaða enn t.d. tann danska, t.v.s. á pappírinum.

Tað er sjáldan, at eitt land hevur høvt ein slíkan möguleika fyri at uppbyggja eitt rættiligt og fyrimyndarligt rættarsamfelag, sum Føroyar fingu við hesi nýggju stýrisskipan.

Tann, ið fyrst og fremst fekk henden möguleikan, var landsstýrismálanevndin hjá lögtinginum. Hon skuldi hava eftirlit við, at landsstýrismenn røktu sít arbeidi á ein lógligan hátt. Arbeidið hjá hesi nevnd fór at leggja støði undir tí rættarstóði, sum vit fóru at fá í landinum. Bæði nevnd og umsiting fingu her ein söguligan möguleika at skapa innihald í einum á pappírinum fyrimyndarligari stýrisskipan. Her kundi støðið í restina av ríkinum vera ein góð leiðbeining.

Alternativið vildi vera at staðfesta eina “politiska” lögfröði, har “rætturin” var grundaður á politisk áhugamál. Ein slík gongd vildi beinan vegin fóra til sama rættarloysi, sum vit høvdur frammanundan, og sum nýggja stýrisskipanen skuldi rætta uppá.

Hendan greinin kemur at enda við “Jógván S” málínunum. Men henda forsøgan skal vísa, at grundarlagið fyri hesum mál er lagt frammanundan.

Fyrsta undirgravingin

Eitt tað fyrsta málid hjá landsstýrismálanevndini

varð tikið upp í 1999. Tað snúði seg um, at landsstýrismáður ikki hevði sett eina samtykta lögtingslög í gildi, bert til honum ikki dámdu lögina. Hetta var í sær sjálvum eitt greitt brot á stýrisskipanarlögina. Seinni varð lógin avtikin aftur við teirri grundgeving, at hon skuldi stríða ímóti nýggju stýrisskipanarlögini.

Hetta kannaði FF hjá fremstu donsku serfrödingum, sum staðfestu, at henda undanførslan ikki hevði nakað samband við tað rættarstóðu, sum var gallandi í ríkinum annars. Hóast m.a. hesa sera greiðu staðfesting, var úrslitið av “viðgerðini” í landsstýrismálanevndini, at sambært henni, var øll tann politiska viðgerðin av hesum mál farin fram eftir bókini, og tí var einki grundarlag at finnast at nøkrum.

Grundgevingarnar hjá landsstýrismálanevndini vóru so einkisigandi og óundirbygdar, at FF setti sær fyri, við hjálp frá serfrödingum úr Føroyum og Danmark, at kanna hetta mál til botns fyri at fá staðfest, um umrøddu niðurstóða veruliga kundi vera í samsvar við rættarstóðuna í ríkinum, sum eisini er gallandi í Føroyum.

Fyri at gera eina langa soga stutta endaði henda kanning við, at FF sendi lögtinginum eina drúgva kæru upp á 25-30 síður við skjolum um málsviðgerðina í landsstýrismálanevndini.

Grundgivið varð fyri, at henda viðgerðin var ein miðvís undirgraving av teirri rættarstóðu hjá borgarum, ið annars var roknad at vera gallandi í landinum. Nógy dømi vóru nevnd. Hesi snúði seg partvíst um sjálva viðgerðina, har tað kundi ávisast, at hon var ymisk frá mál til mál. Viðgerðin valdaðist hvønn og hvat málid snúði seg um. Síðani vóru teir reint teir reint “statsrættarligu” spurningarnir umrøddir. Ein av teimum var skyldan hjá lögmanni/landsstýrismanni at siga satt, har støðan hjá landsstýrismálanevndini gjørdist, at hetta hevði ongan týdnig fyrir ein málsviðgerð.

Orsókin var tann, at júst í hesum málínum passaði tað nevndini og annars tingmonnum best káva útyvir hetta mál og so at uppfinna grundgevingar

Hetta er tað mótsatta av tí, sum er gallandi í einum skipaðum samfelag, sum vist á her í blaðnum nögvær ferðir.

Eingin grund til at kanna brot á avtiknari lög?

Men ein onnur sera prinsipiell niðurstóða var, at landsstýrismálanevndin metti tað **ongan áhuga hava at kanna, um landsstýrismáður hevði framt brot viðvirkjandi eini lög, sum var avtikin.**

Um hetta sigur professari dr. jur. Peter Blume, sum er ein tann fremsti serfrödingur í danska ríkinum á hesum øki:

Set under en dansk synsvinkel er denne argumentation ikke bæredygtig, idet det principielt må betragtes som uden betydning for bedømmelsen efter ministeransvarligehedslovens § 5 stk. 1 om en ministers beslutninger vedrører en lovbestemmelse, der på et senere tidspunkt er blevet opnået. Der er i hvert fald ikke tvív om, at der kan ifaldes ansvar i relation til historiske forhold. Det må tilføjes, at den omstændighed at reglen er ophævet, ikke som udgangspunkt mindsker den faktuelle og retlige interesse i en undersøgelse.

For den parlamentariske kontrol med regeringen er det afgørende, at det altid kan vurderes, om der er sket en lovmæssig forvaltning. Denne mulighed kan ikke fjernes, fordi en lovbestemmelse opnåes f.eks. på regerings initiativ. I modsat fald ville en regering i mange tilfælde have mulighed for at gøre ministeransvaret illusorisk.

Hetta er ein heilt greið og logisk støða, og tað skuldi verið ein sjálvfylgja hjá eini ansvarligari eftirlitsnevnd, sum landsstýrismálanevndini, at fá staðfest hesi sjónarmið, so tað í hvussu er varð trygd fyri, at hetta skuldi ikki henda aftur. Men hon ger tað mótsætta.

Orsókin var tann, at júst í hesum málínum passaði tað nevndini og annars tingmonnum best káva útyvir hetta mál og so at uppfinna grundgevingar

sum hóskaðu til hetta. Tískil er tað mótsatta av tí, sum er gallandi í einum skipaðum samfelag, sum vist á her í blaðnum annars. T.v.s. at verður brot framt við ikki at seta eina lög í gildi, so er bara at avtaka hana, so hendir ikki meira við teimum avleiðingum, sum Blume vísir á.

Hetta merkir, at landsstýrismálanevndin við sínı umsiting, sum eisini fevndi um ein af “fedrunum” hjá stýrisskipanarlögini, beinleiðis hevur undirgrivið Føroyar sum rættarsamfelag. Tað er óneyðugt at siga, at er hetta gjørt á **einum øki**, so stendur tað frítt at gera tað á **øðrum økjum** eisini.

Umsitingin fingið blankokekk

Úrslitið av hesi sera væl undirbygdu kæru var eitt bræv frá tåverandi lögtingsformanni vegna formanskapin í lögtinginum.

Her verður m.a. staðfest um ráðgevingina hjá lögtingsumsitingini, at hóast hon ikki er bindandi fyri eina lögtingsnevnd, “skal hon vera saklig og grundad á lögir, aðrar gallandi rættarreglur og siðvenju á økinum”.

Brævið endar við teirri niðurstóðu, at **“Formanskapur Lögtingsins er ivaleysur í, at umsitingin hjá Lögtinginum í hesum, sum í øðrum fórum, hevur veitt ráð eftir bestu sannføring og á regluligan hátt. Formanskapurin ger tí ikki meira við málid.”**

Hetta merkti, at kæran als ikki var viðgjord, hóast hon setti fram grundaðan íva um, hvort ráðgevingin var farin fram á ein regluligan hátt, sum hon eigur at vera samb. hesum brævi.

Hetta sigur fyrst og fremst nakað um undirbrotligheitina hjá lögtinginum og tess formanskapi. Her fær umsitingin uppá forhond eina góðkenning av eini og hvørji málsviðgerð. Hetta vildi svarað nökulunda til, at ein nevnd t.d. í einum felag sigur, at tað var ikki neyðugt at granskoða roknaskapin, tí hon var sannførd um, at har var alt í lagi.

Og meðan stórt sæð øll

onnur, sum hava eitt starvskulu arbeiða undir eftirliti av einum ella øðrum myndugleika, so er hetta ikki gallandi fyri lögtingsumsitingina. Hon hevur fríar hendur.

Borgari hevur ikki krav uppá grundgeving

Men tað, sum er verri, er, at hetta vísir hugburðin hjá lögtinginum mótvægis borgarunum. Borgarin skal ikki hava krav upp á at fá nakran spurning svaraðan ella fá nakra grundgeving í tinginum fyri “kættari”, og málið endaði alment við, at nevndi tingmaður í “Dimmalætting”, sum var sera inhabil í hesum mál, varð skírdur at vera lygnari.

Tað varð eisini sagt, at tað var lögtingsumsitingin, sum ikki vildi finna seg í, at spurningur varð settur við hennara ráðgeving, og tað kundi hon eisini gera samsvarandi umrødda brævi. Eftir at umsitingin hevði latið tað umbidnu vøruna, kundi hon ikki góðkenna, at móttakarin gav ilt av sær, tí ráðgevingin knappliga ikki passaði til ta politisku støðuna, sum nú var.

Afturat hesum er tað tann fyrsti formaðurin í landsstýrismálanevndini, sum hevur ábyrgdina av umrøddu undirgraving av rættarprinsippum. Hann er í dag lögtingsformaður. Og hann hevur als organ áhuga í, at henda lögfröðin verður hildin upp ímóti ljósinum.

Men roknast kann við, at tað verða ikki gjørðar fleiri royndir hjá tingmonnum at seta spurnaðartekin við lögfröðiligu ráðgevingina á lögtingskrivistovuni.

Framvegis eingin frágreiðing

Hinvegin frættist organið nakað um viðgerðina hjá formanskapinum av lögfröðini hjá landsstýrismálanevndini. Tað kundi nú verið áhugavert at kunna seg um viðgerðina í formanskapinum av hesum mál. Men hetta letur seg als ikki gera. Heldur ikki við at fara inn á heimasiðuni hjá lögtinginum. Meðan tað ber til at siggja, hvussu mál í øðrum tingnevndum verða viðgjord, so ber hetta ikki til tá snýr seg um formanskapin í lögtinginum.

Endiliga vóru nakrir tingmenn, sum vóru rættir menn. Teir vildu hava formanskapin at taka málid upp, so greiða fekst á, um lögfröðiliga ráðgevingin í nevndini hevði verið kvalifiserað, og mátti hetta sigast at vera sera rímiligt

ynski og sjónarmið.

Hóast lögtingsformaðurin alment bodaði frá, at málid fór at vera viðgjort í formanskapinum, gjördist einasta úrslit at umrøddi limur í landsstýrismálanevndini fekk eina átalu frá formanskapinum í tinginum fyri “kættari”, og málið endaði alment við, at nevndi tingmaður í “Dimmalætting”, sum var sera inhabil í hesum mál, varð skírdur at vera lygnari.

Tað varð eisini sagt, at tað var lögtingsumsitingin, sum ikki vildi finna seg í, at spurningur varð settur við hennara ráðgeving, og tað kundi hon eisini gera samsvarandi umrødda brævi. Eftir at umsitingin hevði latið tað umbidnu vøruna, kundi hon ikki góðkenna, at móttakarin gav ilt av sær, tí ráðgevingin knappliga ikki passaði til ta politisku støðuna, sum nú var.

Afturat hesum er tað tann fyrsti formaðurin í landsstýrismálanevndini, sum hevur ábyrgdina av umrøddu undirgraving av rættarprinsippum. Hann er í dag lögtingsformaður. Og hann hevur als organ áhuga í, at henda lögfröðin verður hildin upp ímóti ljósinum.

Men roknast kann við, at tað verða ikki gjørðar fleiri royndir hjá tingmonnum at seta spurnaðartekin við lögfröðiligu ráðgevingina á lögtingskrivistovuni.

Framvegis eingin frágreiðing

Hinvegin frættist organið nakað um viðgerðina hjá formanskapinum av lögfröðini hjá landsstýrismálanevndini. Tað kundi nú verið áhugavert at kunna seg um viðgerðina í formanskapinum av hesum mál. Men hetta letur seg als ikki gera. Heldur ikki við at fara inn á heimasiðuni hjá lögtinginum. Meðan tað ber til at siggja, hvussu mál í øðrum tingnevndum verða viðgjord, so ber hetta ikki til tá snýr seg um formanskapin í lögtinginum.

Endiliga vóru nakrir tingmenn, sum vóru rættir menn. Teir vildu hava formanskapin at taka málid upp, so greiða fekst á, um lögfröðiliga ráðgevingin í nevndini hevði verið kvalifiserað, og mátti hetta sigast at vera sera rímiligt

Ein tyðandi spurningur av almennum áhuga í hesum mál er framvegis,

Leikluturin hjá Landsstýrismálanevndini

Óli Breckmann hefur heitt á formansskapinum um at viðgera leiklutin og lögfræðiligu ráðgevingina hjá Landsstýrismálanevndini. Jákup Mikkelsen hefur skotíð upp at avtaka nevndina.

Nú dómur er fallin í Jógván S-málínunum, er enn meiri ivi um leiklutin hjá Landsstýrismálanevndini.

Jákup Mikkelsen, fyrverandi límur i Landsstýrismálanevndini, hefur fyrr í vikuni mælt til, at Landsstýrismálanevndin verður avtikin, til síðani vit hava fingið Løgtingsins umboðsmann, er ikki bruk fyrir Landsstýrismálanevndini longur. "Landsstýrismálanevndin blandar lögfræði og politikk saman", sigur Jákup Mikkelsen, "og tað blívir ikki til nakað skilagott".

Óli Breckmann límur i formansskapinum eru eisini ivasamur um leiklutin hjá Landsstýrismálanevndini. Hann lat í gjár formansskapinum skriviliga áheitan um at viðgera leiklutin og lögfræðiligu ráðgevingina hjá Landsstýrismálanevndini í Jógván S-málínunum og annars yvirhovur.

Formansskapurin hefur samtykt at taka hetta mál upp á næsta fundi.

Tórshavn, 2. apríl 2004

Fólkaflokkurin

Niðanfyri er brævið, sum Óli Breckmann handaði Løgtingsformanninum í gjár:

Løgtingið
Edmund Joensen, løgtingsformaður
100 Tórshavn

1. apríl 2004

Visandi til dómin í Jógván S-málínunum ynskir undirritaði límur i formansskapinum, at formansskapurin tekur til viðgerðar leiklutin hjá Landsstýrismálanevndini og lögfræðiligu ráðgeving hennara í sambandi við umrødda mál og annars yvirhovur.

Vinarliga

Óli Breckmann
3. næstformaður i Løgtinginum

Hesi vóru tíðindini, sum komu í fóroystu fjølmiðlarnar aftaná "Jógván S" dómin. Endiliga vóru tingmenn, sum reistu spurningin um lögfræðina í landsstýrismálanevndini. Síðan boyrdist ikki eitt orð, hvørki frá avvarðandi tingmonnum ella frá formansskapinum, hóast hann hevði samtykt at taka málid upp. Á heimasiðuni hjá løgtinginum ber ikki til at leita seg fram til nakra viðgerð. Formansskapurin er eitt "lokað land" á heimasiðuni. Og eingin av teimum fjølmiðlum, sum so bragdliga bóru besi tíðindini, hava fylgt málínum upp.

hvort lögfræðin í landsstýrismálanevndini er í samsvari við tann dómin, sum varð feldur í "Jógván S" málínum. Hetta er ein sera avgerandi spurning-

ur, tá hugsað verður um, at landsstýrismálanevndin jüst skal vera trygdin fyrir, at landsstýrismenn arbæða lögliga. Um hendan spurningin

er tað nú **løgtingumsit-ingin**, og ikki formansskapurin sum kemur alment fram. Umsitingin sigur sera stutt í tíðindaskrivi soleiðis:

Hvat viðvíki samsvari num millum niðurstøðuna hjá landsstýrismálanevndini og dóminum í málínum, so kann dómarin, soleiðis sum sakín er förd, ikki nýtast til at staðfesta nakra andsøgn.

Hetta er sera eyðkent fyrir "opinleikan" hjá løgtings-skrivstovan. Ein spurningur, sum skuldi verið av so avgerandi týdningi, verður avvistur við 26 orðum uttan skugga av grundgeving. Umsitingin metir ikki, at almenningurin hefur krav upp á nakra sum helst grundgeving í einum so prinsipiellum máli.

Hvat sigur dómarin?
Vit kunnu bert hyggja at dóminum og grundgevingunum fyrir honum. Tað fyrsta, sum kann staðfestast, er, at viðgerðin í landsstýrismálanevndini er ein partur av málsviðgerðini og -lysingini í dóminum.

Hesi tíðindi frá Útvarpi Føroya lýsa sera væl boðskapin í besi grein. Sum tað sest metir løgtingsskrivstovan seg hava betri færleika at tulka sjálva grundlágina enn hægstu rættarinstansir í danska ríkinum. Men hendar færleika" nýtir løgtingsskrivstovan eisini til beinleiðis at laga sínar tulkingar til politisk ynski, hóast besar eru beinleiðis í stríð við fremstu serfræðingar í ríkinum. Men betta hefur ikki ábuga hjá fóroystu fjølmiðlunum. Heldur ikki hefur tað ábuga at fáa staðfest, hvort lögfræðin hjá løgtingsskrivstovan í Jógván S málínum var í samsvar við lögfræðina hjá rættarskipanini. Hetta er einsættaður tíðindaflutningur so tað forslær.

Síðani kann staðfestast, at í framlögungi hjá sakförraranum hjá "Jógván S" er hóvuðssjónarmiðið, at fiskiloyvið til "Jógván S" er givið á einum fullgöðum grundarlagi. Men sigur hann eisini, at sjálv um grundarlagið ikki skuldi verið í lagi, so ber ikki til hjá fiskimálaráðnum at taka eitt givið loyvið aftur.

Grundgevingarnar hjá rættinum í málínum geva reiðaránum viðhald í báðum hesum sjónarmiðum. Hetta reisir aftur tann spurningin, hvort umrøddu tíðindini frá løgtingsumsitingini í besta féri eru sera villleiðandi. Ella í ringasta féri beinleiðis skeiv!

Sum nevnt, so er stoppari settur fyrir, at tingmenn reisa slík ivamál.

Eingin fjórða statsmakt

Og tann, eftir egnu meting, professionella pressan, endurgevur umrøddu "tíðindi" frá løgtingsumsitingini utan at kanna eftir, um tey eru røtt. Tað skuldi jú havt sera stóran almennan áhuga, um lögfræðin hjá landsstýrismálanevndini veruliga er undirkend av rættinum ella ikki, og um umsitingin veruliga gevur eina fullfiggaða lýsing av hesum málínum í tíðindaskrivenum. Hetta hefur ongan áhuga hjá fjølmiðlunum, og vísis hetta mál einsamalt, hvussu "óheftir" teir stóru fóroystu miðlarnir eru.

Men úrsliðið er í hvussu er, at nýggja stýrisskipanarlóginin longu eftir minni enn 10 árum nóg illa er verd tað pappír, sum hon er prentað á.

Vit hava fingið váttað frá løgfræðingum hjá báðum pörtum, at rætturin stað-

Tøkk

Vinir, kenningar og skyldfolk, nær og fjar.

Hjartans økk fyrir, at tykur við vitjanum, samrøðum, fjarritum, gávum, blómum og í skrift vildu gleðast saman við mær og familju míni 85-ára fødingardagin 11. september.

Gleðilig jól og gott nýggjár øll somul.

Við vina- og frændakvøðu

Martin Eidesgaard, Tvøroyri

Vinnan komin við mótspæli til fiskapakkan

Sum greitt frá aðra staðni í blaðnum er vinnan nú komin við sínum alternati til fiskapakkan hjá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum.

Tað er hetta, sum landsstýrismáðurin í fiskivinnumálum hevur söknast eftir.

Felögini umboðandi veiðu- og virkisliðið hava tískil givið landsstýrismanninum uppskot sum alternativ til fiskapakkan. Felagið Línuskip, sum er partur av ráfiskaseljarafelagnum, er tó ikki við.

Fortreytirnar fyrir hesum uppskoti eru tær somu sum í uppskotinum hjá landsstýrismanninum, nevniliða at tryggja fóroyiskum virkjum javnbjóðis atgongd til rávörunda uttan at darva kappingina um fiskin.

Ein onnur fortreyt er eisini, at her finst eingin patentloyn. Tí ræður um at fáa byrjað eina gongd, sum rókkur endamálinum at fáa mest möguligan fisk virkaðan í Føroyum. Vinnan vil fegin í tí dagliga vera við til at stuðla hesa gongd og at tillaga skipanina, so hetta endamálið verður rokkið.

Tað skal tilskilast, at í sama mun sum tilmæli kann loysa trupulleikar hjá virkjunum við atgongd til fiskin, kemur hetta eisini at stuðla arbeidarfelögunum í teirra áhuga at fáa flest mögulig arbeidspláss.

Hetta uppskot er grundad á, at tað ber illa til at gera nakað á hesum öki uttan vinnan stendur aftanfyri. Hetta tilmælið er meira smidligt enn fiskapakin, men júst hetta fer at gera, at helst fer minst líka nögv at koma burtur. Tí nú vilja partarnir í vinnuni virkið so hvort medvirka til, at málið verður rokkið. Um teir einstóku lutirnar í uppskotinum kann sigast:

Mest avgerandi er avtókan av proformasólu

Tað má sigast, at tann mest avgerandi spurningur í öllum hesum máli er tær sokallaðu proforma-sólnar, sum forða fóroyiskum virkjum reelt at bjóða uppá fisk, sum kemur uppá land í Føroyum.

Tað hevur alla tíðina verið semja um, at fóroyisk virki skulu hava javnbjóðis möguleika við útlendsk at bjóða uppá fisk, og har tey eru kappingarför, skulu tey sjálvsagt hava fiskin. Tað er tó nakað av ósemju um, hvussu hetta skal gerast, men úrslitið gjördist tó ein áheitan á landsstýrismanninum um í kungerðum at taka neydug stig í hesum sambandi.

Alfred Petersen, sum hevur verið samskipari hjá bólkinum, handar Bjørn Kalsø svarið hjá vinnuni uppá fiskapakkan.

Samstundis skulu útlendingar kunna bjóða uppá fiskin javnbjóðis fóroyiskum virkjum, og hetta skuldi hert kappingina til fyrmun fyrir fiskaprísirnar og teir sum avreiða.

Nýggj uppbodssóla telur eisini við

Her skal eisini takast við, at vinnan longu er samdum at skipa eina nýggja uppbodssólu, sum fer at byrja sítt virksemi 1. januar. Roknað verður við, at hetta tiltak fer at styrkja sölupartin og fer uttan iva at vera til gagns fyrir alla vinnuna.

Skiljingin

Ein spurningur, sum hefur skilt og enn skilir partarnar, er stöddarskiljing av fiskinum. Her hava verið sera móttstriðandi sjónarmið. Øðrumegin verður sagt, at tað bert ber til at hava rættilig kapping, um fiskurin verður boðin út stöddarskildur. Hitt er, at tað ikki loysir seg at skilja, tó tað fæst einki fyrir hetta eykaþeidið.

Loysnin er ein eyðkend neyðsemja. Nevniliða at 50% av veiðuni av teimum týdningarmestu fiskaslögunum hjá hvørjum skipi skal skiljast. Hetta vil geva fiskakeyparum möguleika fyrir prógvu, at skiljing loysir seg. Serliga línuskip eru bangin fyrir, at verður hýsan stöddarskild, so koma teir at standa eftir við teirri smáu hýsuni. Her liggar ein serlig ábyrgd á fiskakeyparum, at hetta ikki skal henda. Og liva fiskakeyparar ikki upp til hetta, so kemur skiljingin heilt skjótt at detta burtur aftur av sær sjálvum.

Tað skal tó sigast, at uppin sum stöðan er, verður hildin uttanfyri hesa skipan. Her er stöðan so hættislíg, at tað ber ikki til at hava avmarkingar á hesum öki. Hetta var fyrir so vitt eisini ásannað av landsstýrismanninum, ið hevði sett stöddarskiljing til at broyta skipanina fyrir skipa at koma í gildi hálfv

ár aftaná hini fiskaslögini. Uppskotna skipanin er eisini bygd uppá, at tað kunnu fyrir öll fiskaslop vera talan um serstöður, har hóvuðsreglan ikki kann vera galldandi.

Stytting av túrum skal ikki kosta fiskitíð

Ein liður í royndini at fáa meira fyrir rávörunda er at eggja skipum til at gera styttri túrar. Hetta vil kunna geva betri góðsku og kunnu skapa meira planlegging fyrir keyp og framleiðslu av fiski. Men skal hetta gerast, eiga skip ikki at verða trekt fyrir ta eyka tíð, sum fer til sigling av hesi orsök.

Hetta kann lættliga gerast uttan at merkja eitt hægri veiðutrýst. Fiskidagaskipanin er grundað á, at ein túrur varar frá tí farið verður úr havn og til komið verður aftur í havn. Fiskidagarnir eru tí grundadír á eina ávísa túralongd við siglingartíð til og frá fiskileið. Um vit taka sum dömi at grundarlagið fyrir fiskidagaskipanina er ein túralongd uppá 10 dagar, og skip koyra túrin niður í 5 dagar, so eiga skipini ikki at verða trekt fyrir ta tíð, tað tekur eyka at sigla aftur og fram tvar ferðir í staðin fyrir eina ferð. Landsstýrismáðurin hevur sett eitt arbeidi í gongd, sum skal útgrena hetta.

Beinleiðis landingar uttanlands

Galdandi reglur áseta, at verða meira enn 25% av veiðuni hjá hvørjum skipi landað beinleiðis uttanlands kemur hetta at kosta í fiskidögum. Lemmatrolararnir hava ikki fiskidagar, og tó hava teir verið uttanfyri hesa skipan.

Landsstýrismáðurin mælti til, at öll skip skuldu undir eitt hámark uppá 10%, og varð farið uppum hetta skuldi ein stór bót gjaldast. Felögini hildu, at tað var eingin grund til at broyta skipanina fyrir skipa at koma í gildi hálfv

ári undir fiskidagaskipanina. Tað var ikki her, at trupulleikin lá við útflutningi av óvirkaðum fiski. Mælt varð til, at lata hesa skipan vera óbroyta, og so heldur gera eina serstaka skipan fyrir tey skip, sum eru uttanfyri fiskidagaskipanina. Hetta skuldi eisini stuðla uppendir virking av meira fiski í Føroyum.

Tað skal eisini fórást politikkur

Tað nyttar ikki bert hjá landsstýrnum at seta reglur. Tað má eisini fórást ein politikkur, sum stuðlar uppendir endamálinum á hesum öki. Nevniliða stórrí kapping og meira fiskur til fóroyisk virki og flakafólk. Og tað skal eingin halda, at hetta skal vera ókeypis fyrir tað almenna. Tískil eru nökur uppskot gjord um, hvussu tað almenna Føroyar kann stuðla ynsku gongdini. Og hetta er minst eins átrokandi at gera sum nakað annað.

Alternativið er óutroknileg politisk tiltök

Tá summarir eru ónögdir við hetta útspælið, so eiger eisini at verða hugt at alternativinum. Tað er neyvan realistiskt at rokna við at einki hendir. So ella so verða verða tá helst einvegis politiskar ásetingar, har vinnan ikki fær ávirkan, og úrslitið verður har eftir. Og eitthvort einvegis politiskt stig kann gerast verri fyrir veiðuliðið enn hetta tilmæli.

Við hesum útspælinum skal vinnan kunna vera við so at sleppast kann undan óhepnunum og fyrir "sakina" skaðiligar avleidningar. Tað er neyðugt, at slíkar verða dokumenteraðar á ein so sannförandi hátt, at tað kann brúkast til at broyta skipanina.

Vit eru sannfördir um, at tað fyrivarni, sum summarir nú hava, kann greiðast innan karmarnar á tilmælinum, ið er lagt fram.

Tilmæli

1. Mælt verður landsstýrismanninum til í kunngerð at áseta reglur, sum ikki loya proformasólu av ráfiski.

2. Allur fiskur, ið verður útfluttr óvirkaður úr Føroyum, skal av loyishavaranum bjóðast út um fóroyiska góðkenda uppbodssólu, og loynt skal vera öllum, eisini útlendingum, á jövnum fóti við fóroyskar fiskakeyparar at bjóða uppá og keypa fisk frá fóroyiskum fiskifórum.

3. Fyri fiskaslögini tosk, hýsu, longu, brosmu, kongafisk, svartkalva og havtasku verður umframt ásetingarnar undir stk. 1 og 2 ásett, at minst 50% av árligu nøgdnini hjá hvørjum fiskifari sær av hesum fiskaslögum verða stöddarflokkað umborð ella í landi, bæði tá talan er um, at fiskurin fer til virkingar í Føroyum ella fluttur óvirkaður í landinum. Hetta verður í fyrsta umfari sett í verk sum eina royndartíð galldandi frá 1. mars 2005 til 1. mars 2006. Partarnir útgreina stöddarflokkingina í felag.

4. Í og eftir royndartíðina verður mett, um skipanin við stöddarflokking fyrir fiskaslögini, nevnd undir stk. 3, hevur rokkið sínum endamáli. Tá verður eisini mett, um skilagott er at gera eina skipan fyrir onnur fiskaslög enn tey omanfyri nevndu. Trý umboð fyrir fiskakeyparar og trý umboð fyrir fiskaseljararnar saman við einum persóni, sum teir semjast um, meta um skipanina og koma við uppskoti um viðari gongd. Metingarstóðið er, um stöddarflokkingin hevur viðvirkað til, at meir er virkað í Føroyum, og um stöddarflokkingin hevur givið hægri pris/vinning.

5. Serstöður sum t.d. í lötuni við upsa, har skip bjóða fisk alment til sólu í Føroyum, og einki veruligt boð faest, hvørki frá fóroyiskum ella útlendskum fiskakeypara, kunnu loyva beinleiðis landing uttanlands og/ella flutningi beinleiðis úr Føroyum. Nevndum, sum er nevnd í pkt 4, skal útgreina nærrí, hvat hugtakið "veruligt boð" merkir. Hetta er treytað av, at fiskurin er boðin út á góðkendari uppbodssólu, ið vattar yvirfyri avværdandi myndugleika, at einki boð er fingið fyrir fiskin. Hetta verður ikki ávirkað av avmarkingarárhámarkinum um landing beinleiðis uttanlands (sí stk. 10), men fylgir annars öllum hinum ásetingunum.

6. Áðrar serstöður eru, tó ið virkini ikki kunnu keypa/virka fisk, sum t.d. orsakað af frítíð og verkføllum kunnu loyva beinleiðis landing uttanlands og/ella flutningi beinleiðis úr Føroyum. Nevndum, sum er nevnd í pkt 4, skal útgreina nærrí, hvat hugtakið "veruligt boð" merkir. Hetta er treytað av, at fiskurin er boðin út á góðkendari uppbodssólu, sum t.d. orsakað af frítíð og verkføllum kunnu loyva beinleiðis landing uttanlands (sí stk. 10), men fylgir annars öllum hinum ásetingunum.

7. Fyri at tryggja virkinum eina javna tilgongd av fiski, bestu góðsku og skipunum besta pris verða upplýsingar um öll viðkomandi veiðutøl samskipað av góðkendari uppbodssólu, sum sendir tær til allar áhugaðar fiskakeyparar.

8. Samstundis verður heitt á Fiskimálaráðið um at gera nýggjar reglur um uppgerð av fiskidögum, sum eggja skipum at gera styttri túrar.

9. Veiðifor, sum ikki eru partar av fiskidagaskipanini, koma undir allar ásetingar, tó við teimum undantökum, ið nevnd eru undir pkt. 10

10. Skip, ið eru í beinleiðis veiðu eftir fiskaslögum sum stinglaksi, langasporli, hávi, kikarafiski við meira, og sum tað ikki finnast fiskakeyparar til í Føroyum í lötuni, verða undantíkin ásetingum, ið nevndar eru omanfyri, á túrum, tá ið nevndu fiskaslög eru meira enn 50% av veiðuni. Arbeitt eiger at vera fyrir at menna virkingina á landi í Føroyum av hesum fiskaslögum, soleiðis at skaptar verða fyrityr fyrir, at frægstu marknaðarprísir eisini kunnu fáast fyrir hesi fiskaslög

11. Mælt verður til, at parturin, sum kann landast beinleiðis uttanlands, verður 25% fyrir hvort triðingsárið, og at mótrokningin fyrir landingar omanfyri hetta, verður sum nú við fiskidögum fyrir tey skipinum, sum eru í fiskidagaskipanini. Fyrir skip, sum ikki eru partar av fiskidagaskipanini, verður krav eitt avgjald svarandi til í mesta lagi 30% av sóluvirðinum av tó nögd, ið avreidd er ov nögv uttanlands í útrokningartíðarskeiðum.

12. Nevndin í pkt. 4, ið metir um skipanina, skal eisini meta um skipanina í síni heild og vísa á trupulleikar og uppskot til loysnir.

Myndugleikarnir og vinnan eiga miðvist at arbeida við at menna kappingarförið í hóvuðsvinnuni við at:

a. Menna logistikkinn úr Føroyum til marknaðin

b. Menna logistikkinn innanlendis í Føroyum við at avtaka kappingaravlagandi reglur so sum, at skip undir FAS ikki kunnu sigla frakt millum oyggjarnar.

c. Stuðla felags sólu og marknaðarföringstiltökum til frama fyrir alla vinnunu

d. Stuðla undir framleiðslu av alternativum fiskaslögum, og at öll rávoren verður gagnýtt á besta hátt

e. Stuðla vinnugransking innan veiðu, reiðskaps- og framleiðslutókni.

Tórshavn, tann 10. desember 2004

Fóroya Ráfiskaseljarafelag

Fóroya Ráfiskakeyparafelag

Fóroya Fiskimannafelag

Støðið hjá fjølmiðlunum våttað enn einaferð: Fupp í Dimmalætting um sjúkrakassarnar

Sjúkrakassar krevja pening inn ólógliga

Innkrevjing: Formaðurin í lögtingsins fliggjarnevnd ivast i, um færøysku sjúkrakassarnir hava heimild til at krevja pening inn frá færøyingum. Við tvungna limaskapinum er talan um ein skatt, og tað hava sjúkrakassarnir onga heimild til at áleggja borgarum. Bert tey fólkavaldu hava heimild til at útskriva skattir. Bjørn á Heygum, legfroðingur, er samdur

Teir eftir egnum tykki professionellu fjølmiðlarnir tykast at kappast um, hvør ið kann undirbjóða hvønn annan í vánaligum journalistikki.

Endamálið er, sum so ofta víst á, bert at endurgeva sínar keldur og ikki at kanna málini, so tað kann staðfestast, um tað

er nakað sum helst skil í tí, sum verður refererað.

Í seinastu viku var sogan, at sjúkrakassarnir krevja inn pening, t.v.s. limagaldið, ólógliga. Fyrsta keldan her er Annfinn Kallsberg, sum sigur verandi sjúkrakassalög at vera hvørki fuglur ella fiskur. Orsókin er tann, at tá limaskapurin í sjúkrakassanum er tvungin, er limagaldið at meta sum skattur, og tað er bert lögtingið, ið kann áleggja borgarum at gjalda skatt.

Og Bjørn á Heygum hevur hug at halda við fyrrverandi lögmanni í hesum. Og so letur Dimmalætting alt hanga í leysum lofti og sjúkrakassar-

nir verða úthongdir sum skurkar. Her skal verða víst á, at hetta er ein grov villleiðing av teimum, ið lesa Dimmalætting, og sum hava álit á tí, sum blaðið skrivar.

Tað sum ikki passar til søguna hjá Dimmalætting er:

Annfinn Kallsberg var sjálvur limur í tí landsstýri, sum legði hetta mál á ting, og sogan sigur einki um, at hann hevði nakað fyrivarni. Í hvussu er atkvøddi allur fólkaflokkurin fyrir.

Tað sama gjørdi Bjørn á Heygum, sum verður tikin til inntøku fyrir somu sjónarmiðum. Tað eru triggjar atkvøðugreiðslur í einum slíkum mali, og Bjørn atkvøddu "ja" við allar hesar atkvøðugreiðslur.

Hetta vita tey sum fylgja nakað sum helst við, og tað kundi verið relevant at spurt hesar báðar, hvussu teir kunnu hava stuðlað nökrum, sum teir nú meta at vera blóðskeiwt.

Annars er hetta als ikki nakað nýtt mál. Fyri tweimur árum síðani var sami spurningur frammi viðvíkjandi ALS. Tá var stóðan jást tann sama. Annfinn var landsstýrismáður, og Bjørn atkvøddi fyrir. Tá varð settur ein serfroðingabólkur av lögfrøðingum, sum skuldi kenna hendar spurning, og roknast kann við niðurstöðuni fyrst í komandi ári.

Tað kundi nú verið hóskandi hjá so væl Kallsberg sum Heygum, og Dimmalætting, at bíða vit at gera sjúkrakassarnar til brotsmenn, inntil hetta álit er komið. Tá fer tað helst at koma fram, at tað er sera ivasamt, um hetta mál er so greitt, sum tað verður sett upp í yvirskriftini hjá Dimmalætting.

Her er tískil talan um eina upplagda villeiðing av lesaranum. Men hetta er ikki nakað eindomi. Hetta er støðið í færøyskum tíðindaflutningi.

Klaksvíkar Sjúkrahús FO-700 Klaksvík

Deild A - Kirurgisk seingjardeild

Sjúkrarøktarfrøðingur og heilsuatstøðingur/sjúkrahjálpari

Vegna farloyvi sökja vit eftir sjúkrarøktarfrøðingi at arbeiða 0,9 tið frá 01.01.05 - 31.08.05 og heilsuatstøðingi/sjúkrahjálpara at arbeiða 0,7 tið frá 01.01.05 til 31.12.05 ella eftir nærrí avtalum.

Arbeitt verður í skiftandi vaktum.

Førleikakrøv:

- Prógv og góðkennung sum sjúkrarøktarfrøðingur/heilsuatstøðari.
- Fakligan áhuga og royndir innan kirurgiska økið.
- Góð samstarvsevni.

Deild M - Medisinsk seingjardeild

Vegna farloyvi sökja vit eftir einum sjúkrarøktarfrøðingi at arbeiða 0,8 tið frá 01.01.05 - 31.12.05 og einum sjúkrarøktarfrøðingi at arbeiða 0,5 tið frá 01.01.05 til 31.08.05 ella eftir nærrí avtalum.

Arbeitt verður í skiftandi vaktum.

Førleikakrøv:

- Prógv og góðkennung sum sjúkrarøktarfrøðingur.
- Fakligan áhuga og royndir innan sjúkrarøkt.
- Góð samstarvsevni.
- Ynskilið er við royndum innan økið.

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og viðkomandi yrkisfelag.

Nærri fast at vita um størvini frá:

Anna Løwe Sørensen, deildarsjúkrarøktarfrøðingur,

deild A tlf. 455463 lokal 519.

Synnøva Hansen, deildarsjúkrarøktarfrøðingur,

deild M tlf. 455463 lokal 403.

Jona Nielsen, fyristóðukvinna tlf. 455463 lokal 106.

Umsókn, saman við prógvi og autorisation, verður at senda til:

Umsjónarmannin, Klaksvíkar Sjúkrahús, FO-700 Klaksvík.

Umsóknarfrest: Mikudagin 22. desember 2004, kl. 12:00."

Aekvøðugreiðsla nr: 449/1996

Lægting Føroya

100 Tórshavn

23.05.1997

11.37.04

ATKVØÐULISTI

Mál nr: 105/1996
Broyting f lög fyrir Føroyar "om den offentlige sygeforsikring".
Viðgerð nr: 3
Sum samtykt við 2. viðgerð, enaliga samtykt

Tal	Navn	Tast.nr	J	X	N	-	Bu
6 PÓLKAPLOKKURIN							
1	Bjarni Djurholm	14					
	Guðna Sivertsen	15					
	Olli Breckmann	13					
	Kjartan I. Joensen	12					
	Jørgen Niclasen	11					
	Eydun Vidars	10					
7 SAMBANDSFLOKKURIN							
1	Jógvan I. Olsen	1					
2	Syne Jacobsen	2					
3	Jákup Joensen	3					
4	Maria Hansen	4					
5	Lisbeth L. Petersen	5					
6	Atli Hansen	6					
7	Bjørn á Heygum	7					

Her sæst greitt, at sovæl flokkurin hjá Anfinn Kallsberg sum Bjørn á Heygum sjálvur hava atkvøtt fyrir teirri lög, sum teir nú siga vera "lógarbrot".

Fjordline verður hotti við tiltökum

Nú hevur altjóða felagið hjá flutningsarbeiðsfólki, ITF, boðað frá, at tað fer at boykotta Fjordline, ger Fjordline álvara av at seta skipini hjá sær undir fremmant flagg. Fjordline ætlað at skráseta skipini í færøysku altjóða skipaskránni.

ITF ætlað at siggja til, at skipini hjá Fjordline verða hvørki lossað ella lastað, og ferðafolkini sleppa hvørki umborð ella í land. Orsókin er lønarpolitikkurin hjá felagnum. Norsk starvsfólk verða koyrd í land og fólk úr Baltalondunum koma um borð í staðin fyrir tey, tí, sigur felagið, norsk staturin vil ikki longur stuðla skipafelögum.

- Vit fara at upplýsa um Fjordline á ein slíkan hátt, at felagið missir ferðafolk, sigur Kjell Berg, næstformaður í Norsk Sjømannsforbund, við NRK. Hann sigur, at fólk eiga at fåa somu lén sum fólk í teimum londum, sight verður til, og hann ivast ikki í, at boykottið fer at virka bæði í Norra, Danmark og Onglandi.

Absalon og Sigrid gullbrúðleyp

Vit hava útgerðina
til trol- og nótaflotan

- Flótitrol
- Botntrol
- Rækjutrol
- Snurpunótir

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 354 391
Telefax 313 319

info@vonin.com - www.vonin.com

BAADER®

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Tíðliga í farnu óld var ein ungur drongur í Norðragøtu, ið kallaðist Doreus, og sum var ættaður úr Tjørnustovu. Í 1910 var hann við til at stovna Føroya Fiskimannafelag. Síðan fór hann til Vágs at sigla. Her fann hann sær konu, Onnu Sofiu, og hann varð verandi í Vági alt lívið. Doreus fór at koyra bil hjá Garðamonnunum, og hann koyrdi lastbil í eini 50 ár, og hann gjordist 100 ár.

Doreus hevði allar dagar neyvt samband við sína ætt norðanfyri, og tað sama hava børnini hjá honum. Hetta hevur skapað eitt serligt samband millum skyldfólkini í Gøtu og Vági, tí tá skyldfólkini úr Vági komu at ferðast, vistu tey altið so nögv at greiða frá, so ein sum smádrongur fekk varhugan av, at Vágur mundi vera ein heimsbýur, har tað hendi eins nögv og í Rom og Paris.

Ein sonur Doreus er Absalon, og er hann upp-kallaður eftir abbanum í Tjørnustovu. Og Absalon giftist fyri júst 50 árum síðan við Sigrid, sum er ættað úr Hvalba, og hava tey gullbrúðleyp nú sunnudagin. Tað liggar tíverri ikki fyri at koma við, og tí skal henda heilsan sendast teimum.

Var tað spennandi at hoyra um Vág sum smádrongur, so var tað ikki minni stuttligt at koma

hagar. Hetta gjordi eg fyrstu ferð í 1966, og tá komu vit at búgyva hjá Absalon og Sigrid. Og hetta hevur so verið sum eitt annað heim at koma til. Tað sama er gallandi fyri öll hini systkini og öll teirra nögvu börn. Og síðan tá eru nögv hovi nýtt at koma at vitja Absalon og Sigrid. Tað hevur verið líka stuttligt hvørja ferð. Tey eru bæði serstakliga blíð, og so hava tey

ið eisini arbeitt í fiski, og røsk hevur hon verið! Sigrid og Absalon fingu dótrina Jónfríð, sum er teirra eitt og alt. Hon býr í Havn, men vitjar ofta suður, eins og Sigrid og Absalon meira enn so koma til Havnar at vitja dótrina.

Góðu tit trý, hjartaliga tillukku við tykkara stóra degi!

Óli í Tjørnustovu

AGN

**sild / kúfiskur
makrelur
høgguslokkur
einkultfryst gágga**

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

SKIPSTIMBUR & APTERING

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbur og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugur.

**Sp/f Skipstimbur
og aptering**

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

2. partur av söguni hjá Doru:

Fiskaturking í Leirvík og arbeiðsgenta niðri

Dora Nielsen, ættað úr Leirvík, búsitandi í Vatnsøyrum greiðir m.a. frá um, tá fiskurin mátti turkast heima við hús, og um tá hon varð arbeiðsgenta niðri og varð andaliga vakt.

Men fyrst heldur hon fram við at greiða frá, tá hon var niðri við skúlabörnum í 1925.

Dora var um 80 ár, tá hon skrivaði hesa frásögn:

Heimið hjá Minu og Aksel Christensen

Har var nóg fólk í húsi. Umfram hjúnini Mina og Aksel og teirra tvær dötur, sum voru 10 og 6 ára gamlar, voru tvær arbeiðsgentur, tveir bakarasveinar og ein bilsjaförur, sum koyrdi breyð út bæði privat og til fleiri stór húskir, sanatorium, sjúkrahúsíð og Julemærkehjemmet (barnahéim).

Ja, eg hevði tað so gott har, tey gjørdu so nóg fyri meg, koyrdu ymsar staðir, tí tey hovdu eisini ein persónbil. Ein sunnudag voru vit á Himmelbjerget, ein sunnudag voru vit á Skamlingsbanken. Tá voru bakarasveinarnir við og báðar genturnar, og vit koyrdu við breyðibilum.

Tá eg hevði verið har í 8 dagar, kom Aksel Christensen við einum brævi, sum hann hevði funnið á skrívibordinum, óuppbrotið. Hetta var brævið, sum segði frá hvønn dag og hvørja klokkutíð eg skuldi koma. Ja, tey hovdu verið góð við meg síðan eg kom. Men nú bleiv tað enn betur, og tey sögdu, at tað var gott, at eg hevði klárað sjálv at koma fram til teirra og ennta á fremmandum mál. Tey vistu ikki, at vit föroyingar dugdu so væl dansk.

Hetta var ein ógloymandi túrur fyri meg. Í Juelsminde er góð baðistrond, har kom nóg fólk um summarið og nógvar smáar hyttur voru við strondina. Tey, eg búði hjá, áttu eisini eina, so har voru vit ofta. Har lærdi eg meg at svimja og har lærdi eg meg at súkla. Tey áttu súklur bæði til börn og vaksin.

Fregattin Jylland lá tá í Juelsminde, og eini eldri hjún búðu umborð fyri at ansa eftir henni.

Ein dag kom henda konan inn í bakarið at keypa,

Á Skamlingsbanken, Dora er nærmast stúttuni.

tá eg var í handlinum, og bað hon tey koma umborð til teirra við mær. Tey hovdu radio umborð, tað var so mikid nýtt, at eingin ella fá í Juelsminde hovdu radio tá. Vit róðu so umborð um kvøldið, vit hoyrdu klokkena á Rádhúsini í Keypmannahavn sláa 6, so hoyrdu vit gudstænastu úr eini kirkju í Keypmannahavn og fingu so ein góðan nátturða. Hetta og mangt annað var alt so ófatiligt fyri míni lítlia heila.

Eina gentu hevði eg skrivað við síðani eg var 10 ára gomul, hon búði nakað norðan fyri Randers. Eg skrivaði til hana, at eg nú var í Juelsminde, og skrivaði, at tey, eg búði hjá, bjóðaðu henni at koma at ferðast, so vit betur kundu koma at kennast. Eg fekk skjótt bræv aftur, at tað slapp hon ikki, men eg var vælkomin til hennara. Eg so gjørði. Hon skrivaði, at hon hevði ein onkul í Randers, sum skuldi taka imóti mær og fylgja mær til rutubilin, og fyri at hann skuldi kenna meg, skuldi eg ganga við einum lummaturriklaði í hondini. Tað gekk eisini fint,

Heimaftur við

Tjaldrinum

Nú skuldu vit heimaftur við Tjaldur 26. august, og tað var av ringasta veðri. Vit ótu fyrstu máltíðina

hesin maður kom beinan- vegin og spurdi um eg var "fra Færøerne", og hann beyð mær inn á eina restauratiún til ein drekka- munn, meðan vit bíðaðu eftir bussinum. Eg var har hjá gentuni í 5 dagar, og vit hovdu tað stuttligt saman. Heimaftur skuldi eg skifta buss og tok eina tvær ferðir og bíða 1½ tíma. Reisan kostaði mær 20 kr. Eg hevði bert 35 kr., tá eg fór umborð á Tjaldur í Havn, so eg keypti einki. Slikk fekk eg so nóg, sum eg vildi, har eg búði. Men eg skuldi betala reisina úr Havn til Leirvíkar sjálv, so har var einki at spilla burtur.

Eg kom aftur til Keypmannahavnar í öllum góðum. Vertirnir voru við bili eftir mær, og voru vit aftur 3 dagar har og sóu alt möguligt, sum Roskilde Dómkirkju og slottir. Eg var eisini í Jægerspris, tað liggur nakað norðanfyri Keypmannahavn.

Fastrarnar hjá Doru: Hansina stendur, meðan Petrasítur. Gentan er Elsa Kruse

Anna og Jákup Haraldsen.

ikki, men pápi var í familið við tey og kendi tey væl. Eg var tvær nætur

so nögvi er broytt í mínaritíð.

Komin aftur til Leirvíkar fyrst í september fór vit í skúla dagin eftir. Vit hovdu Danmarkssøgu tann dagin og skuldi eg so greiða frá hesum túri, hvussu eg hevði ferðast.

At taka úr blaðnum

Síðurnar 11,
12, 17 og 18
kunnu takast
úr blaðnum

Við eini linial skuldi eg peika og nevna allar býirnar, sum eg hevði reist ígjönum, og eg skuldi vísa hvussu vit hóvdum koyrt við toki og sight við fergum. Lærarinnan, sum vit hóvdum tann dagin, var Fíða í Fjósi.

Gekk at lesa í Fuglafirði í oktober 1925

Fyrst í október fór eg til Fuglafjarðar at ganga at lesa, sum vit tá kallaðu tað. Vit vóru 6 úr Leirvík, 4 dreingir og 2 gentur.

Eg búði á posthúsini hjá Hans Jacob Petersen. Mamma hevði búð har tey 5 árin, hon var lærarinna í Fuglafirði og í Leirvík. Hon hevði so biðið um hús har fyrir Georg beiggja, tá hann gekk at lesa eftir at hava tikið millumskúlaprógy í Havn í 1922. Mamma doyði í september hetta árið, sum hann fór til Fuglafjarðar fyrst í október. Tá mamma var deyð mátti Georg gevast í realskúlanum í Havn og koma heima at taka sær av m.ø. roknaskapi, ið mamma annars hevði havt um hendur.

Johannes Follend, sum eisini hevði verið niðri við skúlabörnunum, tá eg var, var uppvaksin her hjá Hans Jacob og búði eisini her. Men hann hevði verið í Havn og gingoð í millumskúla. Hann segði longutá, at hann ætlaði sær at læra til prest, og tað varð so. Hann bleiv prestur og kom seinari vestur í Vágur at vera prestur í nögv ár.

Aftur í Leirvík

Ja, nú byrjar arbeiðsdagurin av álvara, eingin skúlatíð, eingin lesing ella spæl meira. Eg hevði verið í handlinum og eisini hjálpt til í húsinum tey seinastu skúlaárin, við tað at Andrea og Georg vóru einsamum um alt. Hanna búði

Í 1986 savnaðust 17 av luttakarunum í skúlabarnaferðini í 1925 aftur. Dora er nr. 7 f.v. í aftara raðnum.

niðri hjá John pápa-beiggja. Har búðu Hansinu fastur og abbi eisini. Kristian var í Götum hjá Petru fastur, sum helt hús hjá Petur Hans Joensen, sum var ógiftur og sum handlaði í Norðragötu. Hann var ættaður úr Leirvík. Hann doyði um veturnin 1925, og tá komu Petra og Kristian til okkara at vera. Kristian hevði gingoð í skúla í Götum tey 2½ árin, sum hann hevði verið har.

Eg var tá mest í handlinum. Andrea var ógvuliga arbeiðssom og alt fall henni so lett. Eisini dugdi hon væl at seyma. Eg minnist einaferð, hon hevði seymað mær eitt fyriklaði, sum lá klárt at fara í, tá eg kom upp til at fara í skúla. Eg minnist hvussu glað eg var, vit vóru altíð so góðar við hvørja aðra, vit hjálptust at sum frægast.

Í januar 1926 byrjaði tað fyrsta húscarhaldsskeiði hjá "Nainu Scharlu", og

tað skeiðið fór Andrea á. Tað var í húsinum hjá "Ludda Kristianni". Minnist meg rætt vóru 11 næmingar. Andrea var nögv yngst. Hetta vóru alt eldri gentur, sum skjótt skuldu giftast. Skeiðið var 3 mánaðir, so nú bleiv Andrea so dugnalig til matgerð eisini. Hon var hóvuðskokkur í mongum brúdleyppum.

Arbeiðið helt fram á sama hátt, vit hjálptust at við alt.

Tað var jú so nögv at takast við. Tað var torv, eplaveltur, hoygging og fiskaarbeiði, sum var tað stóra.

Hjá Haraldsen í Fuglafirði

Í mai mánað 1927 kom Jacob Haraldsen ein dag inn til okkara. Hann var altíð inni hjá okkum, tá hann kom til Leirvík. Haraldsen var systkinabarn mammu og kona hansara var úr Innistovu í Leirvík, har sum mamma hevði búð í 5 ár, áðrenn hon giftist. Hann spurdi um eg ikki vildi koma til Fuglafjarðar í handlinum hjá sær. Eg skuldi fáa 40 kr. um mánaðin tað summarið og 30 kr um veturnin, tá fiskaarbeiðið var av, tí tá bleiv ikki so nögv at gera. Hetta ljóðaði at vera so ótrúliga góð lön. Pápi helt, at eg skuldi fara.

Mær dámdi sera væl í Fuglafirði. Tá vóru tey flutt í tey nýggju húsinu, sum vóru stórr og flott. Tey hóvdum arbeiðsgentu, og var hon Olga Klein frá Gjógv. Vit hóvdum sama kamar og blivu vinkonur. Hon var forlovað við

langt at ganga í myrkri bæði um morgunin og um kvöldið við lummalýkt. Bara eina ferð var eg í Leirvík ta tíðina, eg var í Fuglafirði, tí fartir vóru bara mitt í viku og vegur var eingin.

Lá 3 mánaðar á brettum

Í januar 1928 mátti eg koma aftur til Leirvíkar, tí Andrea var sjúk. Hon fór á sjúkahúsið at blíva operað fyrir blindtarmin, og meðan eg var har, datt eg og fekk skaða í ryggin.

Eg hevði verið niðri á Brúsoyru hetta kvöldið við stokkum. Tað var regn, tá eg fór og hart fryst, tá eg fór avstað aftur. Komin út á lagaðu steintrappuna, gleid eg öll trý trinini. Kristin leiddi meg niðan til okkara. Eg lá í songini nakrar dagar og fór so til Klaksvíkar og bleiv innløgd á Sjúkrahúsið. Tá var Andrea afturkomin.

Eg bleiv lögð á brettir, sum tá var vanligt, tá skaðin var í rygginum. Eg lá í 3 mánaðir í song við træbotni og tunnari madrassu og einum tunnum koddar, reisti meg ongantíð upp, drakk av tútakoppi og brúkti bekken. Ein genta lá á somu stovu á sama hátt, tað var Turid á Hædd í Klaksvík. Tá henda tíðin var lokin, var ryggurin ikki blivin góður og bleiv eg tí gipsbind

Stásiligu sethúsini hjá Haraldsen.

Fiskaarbeiði hjá Haraldsen, sum tað eisini kundi verið heima hjá Doru í Leirvík.

Hetta er hyttan hjá Minu og Aksel í Juelsminde. Tey bugna sær bæði uttanfyri.

Seinasti fundur hjá bygdaráðnum í Oyndarfirði:

Frá kvinnumeiriluta til onga umboðan

Bygdaráðið í Oyndarfirði hevði sín seinasta fund tann 9. desember. Og hann má á sín hátt vera söguligur. Tí her hvørurv kantska einasta bygdaráð, har kvinnur eru í meiriluta. Og tað sum kemur í staðin, Runavíkar Býráð, har er einki konufólk!

Vit hava fingeð mynd av fráfarna bygdaráðnum. Standandi f.v: Hervør Rasmussen, Erika L Petersen og Eydna í Billustova. Frammanfyri eru Árni Joensen og Hallur Ellingsgaard.

Stjóri settur á nýggju uppboðssoluní

Sum vit greiddu frá í seinasta blaði fer nýggja uppboðssolun at virka frá 1. januar. Stjóri verður tann 35 ára gamli Jens Christian Olsen av Toftum.

Jens Christian hevur bædi góða útbúgving, og drúgvær royndir innan fiskivinnu. Og hesar eru sovæl innan sum uttanlands. Hann hevur arbeitt við keyp av fiski á Toftum, og í 2001 var hann við til

at byggja upp eina nýggja uppboðssolu í Hull í Bretlandi. Síðan hevur hann arbeitt í Noregi innan sama øki, nevnliga fisk.

Jens Christian fær nýgvær og stórar avbjóðingar ikki minst sum marknaðarstóðan er beint nú, men mett verður, at hann er tann rætti persónurin. Hann er giftur við Duritu úr Norðragøtu, og tey eiga tvey börn.

Fótþolt-kappingin 2005

Tað verður aftur sjómanna-fótþoltkapping í Klaksvík. Hon verður týsdagin tann 28. desember í KÍ høllini. Kappingin verður skipað sum vanligt og aftaná verður borðhald í Skálanum.

Tilmelding á tlf 217739 ella við teldupost til: palli@chr-i-grótinum.fo

Virkisleiðari

P/F United Seafood sekir eftir virkisleiðara til virkið á Toftum. Virkisleiðarin skal hava ábyrgd af framleiðslu, rakstri, menning og umsiting af virkinum á Toftum. Virkisleiðarin luttekur aktív í seluarbeiðnum. Virkisleiðarin myndar virkið úteftir.

P/F United Seafood Toftir framleiður saltfisk. Verumar ið virkaðar verða eru á høgum góðskustigi. Arbeidið á United Seafood Toftir fer fram sambært innaneftírlitsskipan. I 2003 virkaði virkið uml. 7.000 tons av ráveru.

Uppgávurnar hjá virkisleiðarinum verða m.a.

- Leiða arbeidi á United Seafood Toftir
- Gera dag- og vikuroknaskapir
- Gera rakstrarætlan.
- Samstarv við seludeild og samskifti við keyparar av vørunum.
- Samstarv um keyp av ráveru.
- Samstarv við høvuðsleiðslu og aðrar virkisleiðarar.

Ynskilegt er at umsókjarin hevur hesar færleikar

- Relevanta útbúgving á passandi staði.
- Kunneleika til og royndir innan framleiðslu av fiski.
- Leiðslueginleikar.
- Góðan málkunneleika.
- Góð samstarvs- og kommunikationsevn.

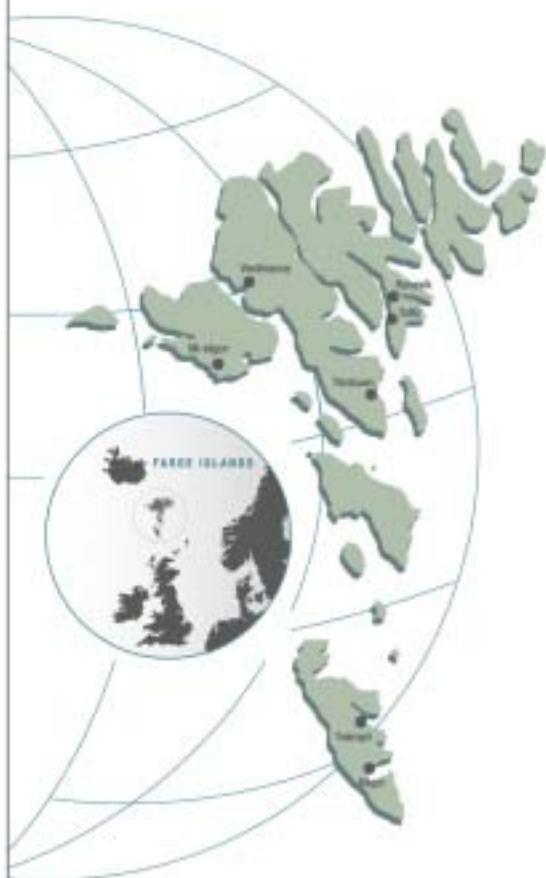
Vit kunna bjóða eitt arbeidi i mennandi og spennandi umhvørvi við góðum umstæðum. Lenina tosa vit um.

Allar umsóknir verða viðgjardar í trúnaði. Umsóknarfrestin er 2. januar 2005.

Maguligir umsókjarar kunna seta seg í samband við:

UNITED SEAFOOD, P/F Faroya Fiskavirkirg
att: Mainhard Jacobsen ella Lehur Michelsen
Postboks 218
FO-110 Tórshavn, Farøyar
Tel +298 35 55 55
Fax +298 35 55 50

UNITED seafood "Fish products from pristine waters"

Ein góð jólagáva!

- Álitandi og dagfördar upplýsingar um öll skip og bátar i feroyska flotanum.
- Stórar og góðar litmyndir av öllum bátum og skipum stórra enn 12 bruttotons.
- SKIPALISTIN hefur feroyskan álmanakka, sum sambært lög skal verða umborð á öllum bátum. Skipalistin lýkur tiskil lógarinnar krev.
- Streymkort fyrir havið um Føroyar.
- Streymtalvur fyrir árið 2005.
- Klokkutíðir fyrir vestfallskyrri.
- Viðkomandi lógar tilfar.
- Upplýsingar og myndir av havnunum í Føroyum.

Hentur at haval

Skipalistin 2005 kostar 175,00 kr. heftur og 240,00 kr. innbundin.

Skipalistin 2005 faest um alt landið, og kann bileggjast beinleiðis á www.skipalistin.fo

Tito bispur á vitjan: Takkar fyri allan stuðul

Sum greitt frá í seinasta blaði hava vit havt vitjan av bispinum Tito Jesus Mora Esgurra úr Kolumbia. Um Tito kann verða sagt, at hann fyrsta dagin fyllir 66 ár. Hann er elstur av 8 systkjum. Tá Tito var 10 ára gamal, flutti familjan til hóvuðsstaðin Bogota. Tito er ógjiftur, hóast starvið ikki forðar honum í at giftast. Við so nógvum systkjum eigrunn hann nógva ætt heima í Kolumbia.

Hann kundi liva eitt gott lív í heimlandinum sum bispur í anglikanskum kirkjuni. Upprunaliga var hann katolikkur, men honum hóvaði ikki hugburðin hjá katólsku kirkjuni mótt vegis vanliga fólknum, og tí fór hann upp í anglikanskum kirkjuna. Hann fekk eina prestaútbúgving, sum eisini gjordi hann til bisp. Í hesum arbeidi kundi hann havt egnan bilførara og annars liva eitt lív í marglæti, har hann eftir fórimuni kundi boða gleðiboðskapin og annars hjálpt har tørvur var á.

Hevði tórn at verða fyribeindur

Men ein dagin fekk lív hansara eina nýggja vend. Hann var staddir í fá-tækjabýlinum í Bogota og fór at tosa andaligt við eina fátaka kvinnu. Hon hugdi upp á hann og segði: "Gev mær fyrst ein bordisk av súpan. So kanst tú fortelja mær um Jesus aftaná". Tá sá Tito, at skuldi hann náa nakran við sínum boðskapi, mátti hann liva á sama stöði sum tað fólkid, hann virkaði í millum. Hann sá eisini, at hann mátti gera nakað fyri at bøta um teirra umstöður. Tí vendi hann tí trygga lívinum

bakið og flutti inn millum tey fátaku fyri at vera sum ein av teimum, og á tann hátt at kunna hjálpa teimum. Hetta gjordi so tað, at hann eisini kom í andstöðu til teir ráðandi, tí hann fanst at politikkinum, sum var orsókin til tað vánaligu stöðuna, fólk vóru í, og tað er ikki gamansleikur á hesum leiðum. Hetta innibar, at lív hansara gjordist enn meiri ótrygt. Hjálparfólk hansara vórðu fyribeind, eitt fyri og annað eftir. Sjálvur varð hann einar 20 ferðir fast settur, og hann dugdi at síggja, at skjótt fór tað at gerast hansara tórn at verða fyribeindur.

Fekk friðskjól í Noregi

Hann avráddi at rýma av landinum til Noregs. Nú virkar hann í útlegrd fyri sínar illa stöddu landsmenn. Í Noregi verður hann roknaður at vera eitt ST viðurkent flóttafólk.

Í sínum arbeidi er Tito komin í samband við Jan Egeland, sum er umrøddur í eini aðrar grein í dag. Sum tað skilst, metir hann Jan sum ein av lyklapersónunum fyri verju av mannarættindum í Kolumbia, og hann hevur stórt álit á Jan. Tito sigur Jan vera "a great man", sum er ein kolumbianari av hjarta, hóast hann er norðmaður. Jan Egeland gevur eisini Tito sít besta ummæli og sigur um hann, at "Biskop Tito er i sannhet en imponerende mann og Colombia er et land, som virkelig trenger hjelpt mitt i fattigdommen og krigen".

Stuðul til fólkimenn

Tito hevur nú verið á síni fyrstu utanlandaferð, síð-

an hann kom til Noregs, og ferðin gekk til Føroyar. Endamálið var at fáa fóroyingar at vera við í eini verkætlun saman við norðmonnum at hjálpa fólknum í hansara heimlandi. Í hesum sambandi vitjaði hann eisini Fiskimanna-felagið. Tað sum lá honum á hjarta her, var eisini at greiða frá stöðuni hjá fiskimonnunum í Kolumbia. Tað skuldu verið góðir möguleikar fyri fiskiskapi í Kolumbia. Landið hevur strand bæði móti Kyrrahavinum og móti Karibiska havinum, og aftur at hesum eru nógvar áir, har tað eisini er nógvar fiskur. Men fiskurin í ánum eru fyri ein stóran part fyribeindur av dálking frá idnaðinum. Fiskurin til havs verður fyri tað mesta veiddur av fremmandum skipum og her er fyri ein stóran part talan um ránsveiðu. Hetta merkir, at meðan fiskimenn í Kolumbia fyrr kundu liva væl av teirra egnu veiðu, so er tað soleiðis nú, at ofta er ikki nóg mikið til eigna nýtslu. FF hevur eisini leskað endamálinum at skapa hesum fiskimonnunum livilig kor.

Tann, ið fylgir við, veit, at Kolumbia er eitt land, sum er herjað av borgarakrippi. Fólkatalið er umleið 44 mio. ella 1.000 ferðir so nóg sum í Føroyum. Víddin er 1,1 ferkilometrar ella umleið 700 ferðir storri enn Føroyar. Fólkid er sera blandað. Umleið helvtin er ein blandingur av hvítum og indianarum, 20 % eru hvít, 5% svört og 20% mulattar. Málið er spanskt, og tey flestu eru katolikkar. Sum nógva staðni er "valda" stýrið korrupt. Tað eru 60 familjur, sum hava reella

ræðið í landinum. Tær sita allar í USA og hálá í træðirnar, og úrslitið er eitt vanstýri. Hóast Kolumbia er eitt land við stórum náttúruríkdomi, so er tað stýrt soleiðis, at 20% av fólknum er væl fyri, meðan 80% fyri ein stóran part líða neyd. Tað ger ikki stöðuna betri, at tað fyri ein stóran part eru narkoáhugamál, sum stýra landinum.

Hetta hevur ført til uppreistrust ymsa staðni í landinum. Tað eru ikki færri enn tvær uppreistrarrørslur, onnur vinstravend og hin högravend, og tað verður ikki farið fram við mykendum. Tito sigur, at tað er veruligt kríggj í landinum, og hvønn dag doyygja 50-100 fólk av bardagaávum. Tey flestu av hesum verða dripin av stjórnarher-monnum. Men hetta hoyrist ikki so nóg um. Tað verður mett, at í landinum búgva 1 mio. børn, sum eru flóttafólk - uttan möguleika fyri skúlagongd. Felagsskapurin Læknar utan Landamark metir, at Kolumbia er ein av teimum 10 störstu gloymdu katastrofunum.

Royndir at fáa frið í lag - til fánýtis

Nögvar royndir hava verið við friðarsamráðingum. Einaferð varð skipað fyri eini felags sendiferð til Noregs at kanna, hvussu fólkareðið riggaði her. Öll vóru samd um, at hetta var tað, sum brúk var fyri í Kolumbia. Men tá sendinevndin kom heim aftur, fóru luttakararnir aftur at berjast í móti hvørjum øðrum, og skilið gjordist tað sama.

Sum sagt virkar Tito fyri at fáa hjálpt til fólkid. Hetta verður bæði gjort við at

Columbianskur/føroyskur vinskapur. Tito bispur saman við Tummas Lauritsen frá skótahálpiní.

stuðla mannarættindum, sum t.d. gjøgnum Amnesty International og eisini við beinleidið stuðuli til at byggja landið upp aftur.

Hann hevur møtt nógvari vælvild, fyrst og fremst í Noregi, men eisini í Føroyum. Í seinasta blaði varð greitt frá, at Tito fekk kr. 50.000 frá føroysku skótahálpiní, og var hann sera takksamur fyri hendan stuðulin. Her er eisini talan um ein upphædd, sum røkkur langt á hesum leiðum. Og tað er væntandi at meira stuðul er í vænti.

Soleiðis kann tað gerast: Finnøy

Hvussu eitt lítið samfelag kann hjálpa er Finnøy kommunu í Rogaland í Noregi eitt gott dömi um. Her búgva 2.800 fólk á 16 oyggjum, sum bert hava samband sína millum við ferjum.

Aftan á at Tito hevur vitjað Finnøy, hevur fólkid har tikið seg saman at hjálpa fólknum í Kolumbia. Settur var ein samskipanarbólkur, og hann samtykti at stuðla tveimur verkætlunum. Onnur er eitt dagsentur í San

Vicente og hin er ein skúli í Bogota. Farið varð undir at savna inn til hesi endamál. Beinanvegin fingust kr. 15.000 inn, og síðan fekst eitt rentufrítt lán uppá kr. 100.000. Stutt eftir varð umrødda dagsentur latið upp fyri - í fyrsta umfari - 40 børnum. Millum hesi var ein blind genta. Hon fekk eina skurðviðgerð, ið kostaði kr. 20.000, og sum varð goldin av einum gentufelag á Finnøy. Henda skurðviðgerðin hevur givið henni eitt gott lív.

Fyrri í ár var ein sendinevnd úr Finnøy á námsferð í Kolumbia at síggja úrslitini av teirra virksemi. Hetta gjordist eitt minni fyri lívið hjá teim um ollum.

Her kundu tey síggja, hvussu 80 børn í San Vicente hvønn dag fingu mat og undirvísing takkað verið peningi, sum er inn-savnaður á Finnøy. San Vicente liggur í ein landsynning úr Bogota. Her er sera ófriðarligt vegna borgarakrippi, so tað var ikki einki spennandi at fara hagar saman við lívverjum frá uppreistarmonnum.

Kolumbia er uml. 700 ferðir storri enn Føroyar og bar búgva uml. 1.000 ferðir so nögvi fólk sum í Føroyum.

Fegin børn í junglini. Hesi eru bjálpt av norðmonnum.

Tiltakíð í Finnøy hevur vakt stóran ans í Kolumbia, og leiðarin hjá ferðalagnum Erik Rørtveit varð biðin um at greiða frá verkætlanini fyri 60 línum av tinginum í Bogota. Norðmenn fingu váttan um, at skuldi skil fáast á í Kolumbia var neyðugt, at onnur vísti umsorgan, og júst hetta var eitt gott dömi um, hvussu tað kundi gerast.

Á Finnoy arbeida tey nú

við at útvega ravnagn til eitt øki, har eini 30.000 fólk búgvá. Hetta fer at hava enn storri týdning fyri menningina av økinum, og hetta fer uttan iva at eydnast hjá teimum.

Hetta er annans eitt gott dömi um, hvussu fá fólk kunnu hjálpa so tað munar. Tann sum hevur áhuga í at vita meira kann fara inn á heimasiðuna: www.colombiaprojekt.com

Skuldi onkur havt hug

at stuðla, kann tað gerast við at flyta pening á konto: 8160 25 88963 í Noregi.

FF hevur avtalað við Tito bisp, at vit fegnir vilja halda sambandið viðlíka. Væntandi frætta vit eisini nærrí um verkætlanina viðvíkjandi fiskivinnuni. Hóast vit hava kreppu í Føroyum, so eiga vit tó kortini at stuðla teimum, sum eru so nóg verri fyri enn vit.

Verða sendar um alt landið

Bilegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið

(limur í Føroya blindafelag)

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Føroya størsta úrvall av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingeroðisevn • Íbindingarevn
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísin !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Haldaragjaldið er kr. 200 fyri alt árið 2005

Okkara haldaragjald hevur verið óbroytt, 50 kr. fyri ársfjórðingin, síðan 1991. Í staðin fyrir at hækka haldaragjaldið fyrir 2005 verður tað alt kravt inn í einum.

Hetta er orsókin til, at rokningin frá posthúsinum er kr. 200. Sum rokningin er skrivað hava nóg fingið ta fatan, at haldaragjaldið er ferfaldað. Tað er tað sum sagt ikki.

Fyri kr. 200 fæst FF-blaðið 24 ferðir í 2005.

Tí ræður um ikki at gloyma at gjalda!

Hetta er seinasta blað í ár. Næsta blað kemur 6. januar. Vit vilja nýta hóvi at takka okkara trúfóstu lesarum og lýsarum fyrir at teir eru við at stuðla eini fjölbroyttari pressu. Hetta verður gjort við ynski um eini gleðilig jól og gott komandi ár.

Her situr Randi við báðum ommusynunum Ragnar (t.v.) og Heina í 2001.

Til minnis um Randi

Mánadagin í seinastu viku komu boðini um, at Randi ikki var okkara millum longur, bert 53 ára gomul. Hóast boðini ikki voru heilt óvæntað, so var ringt at góðtaka, at lagnan kundi raka eina familju so hart, sum vit hava sæð seinasta góða árið, fyrst við deyðanum hjá svágnum Dagbjarti og síðan hjá mammuni Bjørghild. Men soleiðis var.

Randi var fødd 15. august 1951. Foreldrini voru Bjørghild og Ejler Jørgensen úr Havn. Saman við sínum systkjum Erling og Eyndu vaks Randi upp í Rættará, mitt í Havnini. Og Randi var eitt veruligt havnafólk. Hon fór treyðugt örindi úr Havn uttan at kunna koma aftur sama dag. Sum ung fór hon í skrivstovulæru hjá Frants Restorff, seinni arbeiddi hon í voggu-stovu. Síðan 1984 hevur hon arbeitt á Føroya Brunatrygging, har hon hevur arbeitt á renoveringsdeildini, har skaddir lutir verða umvældir. Hon plagið eisini viðhvört at servera á gamla Hotel Føroyum, har abbi hennara var stjóri.

Blaðung kom hon saman við Olaf Johansen, sonur Doru og Elias, og tey giftust í 1970. Tey búðu fyrst í Torfins-gøtu men bygdu síðani í Heygskróki. Tey bæði fingu tvær dötur Guðrun, f. 1971 og Sússanna, f. 1976. Tær eru giftar og eiga tvey og eitt barn.

Vit hava altið kenst, men okkara samband hevur serliga verið, síðan Olaf kom at arbeida á Fiskimannaflagnum fyrir 30 árum síðani. Við so langari starvstíð og við tí sambandi, sum annars er millum ættirnar, hevur verið eitt serligt samband okkara millum, og tí kennist eitt slíkt andlát sera sárt.

Sigast kann um Randi, at hon var ein serstök persónlighet. Tað sum eyðkendi hana var, at hon fylgdi væl við, og so hevði hon sínar egnu meininger, sum hon ikki duldi fyrir. Hon var tað sum verður kallað kontant, og hon legði ikki fingrarnar í millum hvørki fyrir "lágum" ella "högum", so

ein visti altið hvar ein hevði hana. Hon var sera røsk og punktlig. Hetta var eisini tað ummæli, hon fekk á sínum arbejðsplássi, tá boðini komu um andlatið. Sum tað eisini var sagt her, var hon frí og skemtilig og hevði lætt til láturns.

Olaf og Randi hava uppbygt eitt væla heim, har alt altið var perfekt, og Randi var blíð og fykomandi at koma inn til. Og tey trý ommubørnnini voru eisini hennara alt. Saknurin verður ikki minstur hjá teimum.

Skulu vit tosa um familjuna sum slíka, so hevur hon verið merkt av einum serliga tøttum familjusaman-haldi. Hetta stóð sína roynd, tá Dagbjartur, tvíburðabeiggi Olafs, gjordist sjúkur mitt í 90-unum. Tá var øll familjan um hann, inntil hann ikki orkaði meira og hann doydi 26. august 2003. Beint aftaná gjordist Bjørghild sjúk, og tað hevur verið tikið til, hvussu sera nóg Randi var um mammu sína, inntil hon doydi í september. Og mamman var ikki meira enn jarðað, tá Randi fekk tilbakafall eftir at hildið var, at hon var sloppin undan síni sjúku, og hon mátti niður til viðgerðar. Men her kom samanhaldið í familjuni aftur at standa sína roynd. Ættinar í bæði borð hava ferðast niður til Danmarkar fyrir at vera um Randi og Olaf í teirra sváru tið. Og tey nærmastu voru eisini um tey, nú Randi stillisliga fór.

Hon vísti eisini sína sálarliga styrki eftir hava fingið greið bod frá læknum um, at her var einki at vœnta.

Randi fór til jarðar mánadagin. Og her var ein stórus hópur av fólk, sum vísti Randi tann seinasta heiðurin.

Vit hugsa fyrst og fremst um Olaf, sum so trúfastur hevur arbeitt fyrir FF, og sum eisini gjordist sjúkur, meðan tað stóð harðast á hjá Randi. Eisini hugsa vit um dötturnar, versynir og ommubørn.

Æra veri minni um Randi.

ó.

Trygg á leiðini

Lívið er ljóst og vakurt. Brádliga hendir tað, og alt broytist.

Onki er so virðismikið sum lívið og ein góð heilsa. Ein vanlukkutrygging tekur hond um tað dýrabarasta, vit eiga.

Hjá børnum fevnir tryggingin eisini um ymiskar barnasjúkur. Tú kanst tryggja teg alt samdøgrið ella í frítiðini.

Tryggingin kann nýtast aðrastaðni enn í Føroyum. Tú kanst fara út í allan heim við henni.

Velur tú eina vanlukkutrygging, kunnu vit hjálpa tær fíggjarniga. Tryggingin er eitt trygdarnet fyri teg og alla familjuna, og ein íløga í framtíðina.

Ring til okkara á tel 345600 ella far inn á www.trygging.fo og fá nærrí at vita, hvussu vit kunnu hjálpa tær.

Kongabúgvín, Postboks 329, F0-110 Tórshavn, Tel 345600, Faks 345601, tf@trygging.fo, www.trygging.fo

Tilboð í desember

Allan desember mánað hevur Tryggingarfelagið Føroyar eitt tilboð, ið gevur foreldrum möguleika at tekna privata vanlukkutrygging, íroknað barnavanlukkutrygging, har fyrsta ársgjaldið er fyrí hálvan pris!

Tí er ikki at bíða, men at tryggja børnini væl, so tey altið eru "trygg á leiðini", hvar tey so eru og hvat tey so gera – alt samdøgrið!

Gjaldið bara hált gjald fyrsta árið!

TRYGGINGARFELAGIÐ
FØROYAR
- so ert tú tryggari

"Jarðarferð" hjá "Gáshovda"

Í summar fekk gamli "Gáshovdi" sína vátu grøv. Tá var nevniliða ein nýggjur bátur við sama navni komin, og tí mátti hann bert beinast av vegnum, og varð hann tískil söktur tann 7.juli. Vit vísa nakrar myndir, sum eru tiktar av Andras Winther umborð á Tjaldrinum.

Gáshovdi var bygdur í Esbjerg í 1967 úr eik. Maskinan var ein 342 hk Grenaa diesel. Fyrr hevur skipið verið kallað Yogo og Mazeppa. Skipið var 80,5 brt.

Men hetta er alt soga nú.

Longt sáttmálan um Sundaberg

JFK Trol í Klaksvík hevur longt leigusáttmálan av Sundaberg við týska reiðaríð Deutsche Fisch Fang Union. Hetta merkir, at Sundaberg ikki verður aftur í fóroyska flotanum í fyrru helvt av komandi ári

Nú er greitt, at Sundaberg, sum er leigaður út til eitt týskt reiðaríð kemur aftur til Føroyar í ár. Leigusáttmálin millum JFK Trol og týska reiðaríð Deutsche Fisch Fang Union, sum heldur til í Cuxhaven, er longdur.

Hanus Hansen, stjóri í JFK Trol sigur, at júst dagfestingin fyri, nær leigusáttmálin gongur út er ikki ásett, men hann væntar, at trolarin verður útleigaður alla fyrru háluv av 2005. Sögur hava annars gingið um, at manningin á Sundabergi er uppsögd av somu orsök, men hesum vísir Hanus Hansen staðiliga aftur.

Av teimum 18 umborð á Sundaberg í dag eru 15 føroyingar. Hinir sleppa sambært stjóranum á JFK Trol við ávikavist Skálaberg og Sjúðarberg, tískil verður ikki neyðugt at siga nokrum upp.

FURUNO®

» www.furuno.dk

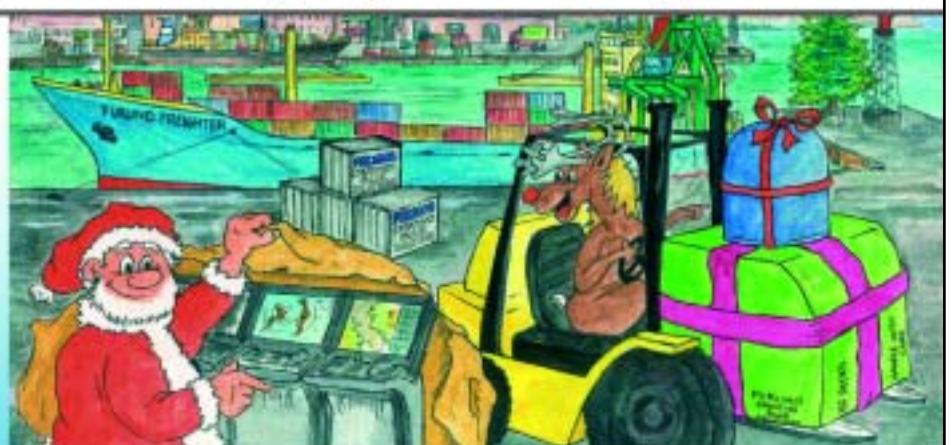
CREATING BLUE
SOLUTIONS

Alle i FURUNO DANMARK AS ønsker hele den færøske fiskerifláðe, kunder og forretningsforbindelser en glædelig Jul og et godt Nytår.

Vi glæder os til endnu et år som totalleverandør af maritim elektronik til store og små fiskefartøjer.

FURUNO er det sikre valg - valget er dit.

Glædelig Jul og godt Nytår...

» På gensyn i 2005

FURUNO DANMARK AS

København Telefon: 36 77 45 00 • E-mail: furuno@furuno.dk
 Esbjerg Telefon: 75 13 22 66 • E-mail: esbjerg@furuno.dk
 Skagen Telefon: 98 44 16 54 • E-mail: skagen@furuno.dk

FURUNO DANMARK AS
 PROFESSIONEL MARITIM ELEKTRONIK

www.furuno.dk

blivu so vavd um meg, meðan eg lá á einum bordi við 2 stúttum meðan gipsið tornaði. Eg gekk soleiðis sum ein gipsfigurur í 3 mánaðar. Eg fór aftur til læknan, fekk bandasjuna av og bleiv gipsað aftur, soleiðis bleiv eg við. Fimm ferðir, 3 mánaðir hvørja ferð. 3 mánaðir hevði eg ligið á brettum, so nú var 1½ ár gingið, men eg gav ikki upp. Eg fór aftur í handilin hjá okkum. Eg vandi meg at bukka meg í knønum í staðin fyri í rygginum, tá eg skuldi fylla mjøl og annað úr teimum niðastu skuffum. Annað arbeidið fekk eg væl gjort, meðan eg gekk í gipsbandasju.

Eg plagdi at vera á fiskastykjunum og tekna upp nær fólkid kom og fór, bæði um morgunin og kvöldið, tá arbeiðið var liðugt.

Turkaðu fiskin við hús

Tað vóru tey summar, tá fiskurin ikki fekst turrur. Tá vórdu húsini hjá okkum tikan til at turka fiskin í, og vit fluttu oman til John at búgva og blivu so verandi har. Fiskurin var seldur og mátti avstað, so hann bleiv fult turkaður og pakkaður í húsumum hjá okkum.

Bond blivu negld upp undir loftið bæði í kökinum og báðum stovnum, so blivu 3 ella 4 toskar hongdir upp í hvört band. Varmi var komfýrurin, ovnarnar í stovunum og fleiri primussar. Hetta vardi vist í 2 ár.

Seinri keypti pápi tað gamla handilshúsið hjá Óla bónda á Toftanesi og bátaskúrin og bleiv tað so gjort til moderna turkarí

Dora sum ung.

Georg, beiggi Doru. Giftist við Maritu Glerfoss. Fördi handilin víðari.

við tremnum at leggja fiskin á, og hiti varð lagður.

Hetta vóru tey húsini, sum mynd var av í fyrsta parti, og sum av misgávum vóru sögd at vera húsinum á Brúsoyri).

Vilhelm Nielsen úr Havn kom at gera hitan. Hann búði so eisini hjá John, so vit vóru altið nóg fólk í húsi.

Aftur til Danmarkar
Í 1930 fór eg niður til Danmarkar at ferðast til tey, sum eg hevði búð hjá, tað eg var niðri sum skúla-

barn. Eg skrivaði so, at eg ætlaði mær at koma tað summaríð. Tey í Juelsminde hóvdur fleiri ferðir bjóða mær, men tað helt eg meg ongantíð hava ráð ella tíð til.

Nú tók eg meg saman, eg var sloppin úr gipsbandasjuni og földi meg væl. Eg fór inn til Fuglafjardar við postbátinum og inn til Jacob Haraldsen at klára upp. Eg var jú farin so knappliga avstað haðani. Jú, eg var vælkominn. Eg segði míni örindir, og at eg ætlaði mær niður til Danmark. Eg átti tótt 100 kr. eftir av lönini, og eg fekk tær við gott beskeð. Tað vanliga var annars at keypa vörur fyri lónina. Men vit hóvdur handil sjálvi, so eg hevði ikki so nóg at keypa. Hetta kom sera væl við, og eg fekk meiri enn fyri reisuna. So skrivaði eg til Keypmannahavnar og bað tey fylgja mær til tokið, tað gekk alt so fint, eg kom í öllum góðum til Juelsminde og var sera væl móttikin. Eg ætlaði bara at vera ein mánaða, men tey bóðu meg vera í handlinum, tá ferian var liðug. Eg var so í handlinum, men vildi heldur haft húspláss.

Tey ætlaðu sær sjálvi at gevast við forrætning og fáa sær eina leyligheit í Horsens. Tey spurdu, um eg ikki vildi vera longur og fáa eitt húspláss í Horsens, og so samdust vit um tað.

Vit hugdu í Jyllandsposten eftir arbeiði. Frú Christensen, sum eg kallaði hana, ringdi so til okkurt telefonummar og segði, at hon hevði eina unga gentu úr Føroyum, sum ynskti sær húspláss. So ótrúligt tað ljóðaði, so segði henda frúan: "Hende vil jeg gerne se, vi har nemlig boet på Færøerne i 5 ár og havde den samme pige hele tiden."

So fór eg frá morgunstundini dagin eftir. Hetta var uttanfyri Horsens í einum villakvarteri, sum kallaðist Bækkelund, so eg skuldi bæði í tok og buss. Jú, komin inn földi eg tað so heimligt. Her vóru fleiri málningar úr Føroyum, bæði av Havnini, Kollafirði og Miðvági. Vit settust at práta og eg fekk drekka.

Nú vísti tað seg, at hetta er ingeníorurin, sum hevði verið í Havn og gjort eina kaj, og hann hevði eisini verið við til at gera kajuna í Miðvági. Arbeiðsgentan, ið verið hevði hjá teimum, varð kona Carl Aug.

Jóannes, pápi Doru, sitandi, saman við beigjanum John.

Vinkonan í Horsens Signa Vestergaard saman við dronginum. Henni varð ikki lagt lív lagað. Hon doyði í barsilssong við fyrsta barninum.

Hanna systir Doru, giftist við Klæmint Eliasen.

Andrea, systir Doru, giftist við Fredrik Hansen, sum var stjórnarlimur í FF í nögu ár.

Jensen í Kollafirði. Hann var arbeiðsformaður hjá teimum. Hann bleiv nú handilsmaður í Kollafirði. Handilin var beint niðan frá brúnni.

Hetta bleiv alt skjótt ordnað. Eg skuldi byrja 1. oktober og lönin var 50 kr. um mánaðin, so tað var góð lön.

Eitt sindur bleiv tosað um arbeiðið, og eg helt bara, at hetta fór eg alt at klára. Tað vóru bara tvey börn, ein drongur, 14 ár, og ein genta, 6 ár, men strævið var tað. Tað var ikki elektrisitet. Eg skuldi upp kl. 6 um morgunin at kynda upp í komfýrinum í spísistovuni. Í dagligstovuni var ein stórus døgnbrennari, sum hitaði stovuna og kontórið. Hann skuldi fyllast við koks hvønn dag. Komfýrurin og hin ovnurin brendu kol. Hetta skuldi berast úr kjallaranum. Eingin trappa var innandura, so tað var útum hvussu veðrið enn var.

Eg hevði frí annan hvønn sunnudag og ein seinrapart um vikuna. Við hvørt fór eg sunnudagar til Horsens til Christensen, men ofta fór eg yvir í grannahúsið til foreldrini hjá arbeiðsgentuni, sum

var har, tá eg kom. Vit blivu so væl.

Hevði lært at seyma hjá fastrini

Hjúnini Bækgaard sögdu, at arbeidsformaðurin hjá teimum hevði føroyska konu, sum hann var komin at kenna, meðan hann var í Føroyum og hevði verið formaður eftir at hin (Carl Aug. Jensen) giftist til Kollafjardar. Tey góvu mær adressuna, og eg helt tað kundi verið stuttligt at heilsa upp á hana. Tey búðu eisini í Bækkelund, men tað var nokk so langt at ganga. Eg fór so ein mikudag og fann húsin. Ein stórus hundur stóð bundin inni í garðinum. Hann fór at goygja, tá eg læt portrið upp, og konan kom út. Jú, hon bað meg koma inn. Eg segði, at "eg var arbeiðsgenta hjá ingenið Bækgaard. Tey hódu givið mær adressuna hjá tykkum, tí tygum eru föroyingur". Jú, tað var heilt stuttligt. Hon segði, at hon var av Strondum. Eg segði, at eg var úr Leirvík. Har hevði hon eina fastur, segði hon, og har hevði hon verið í 3 mánaðir og lært at seyma hjá einari gentu, sum hevði næmingar. Hon æt Hansina Johannesen. Tað var alsto Hansina fastur, sum vit systkini og onnur við, kallaðu Hansina gumma, tað komst hon eisini við.

Hetta haldi eg var nokk so sjálðsamt, at eg bæði kom at búgva hjá ingenið Bækgaard, sum hevði verið í Føroyum og nú treffa hesa konu, sum hevði lært at seyma hjá Hansinu gummu.

Ein dag seinri kom Aksel og Mina Christensen ein biltúr at heilsa upp á hesi fólk, sum eg tænti hjá. Tey hóvdur tosað so mikil um arbeiðslagið, og at eg hevði verið sjúk í rygginum, at tey hildu, at eg skuldi bara fingið mær eitt lættari pláss. Hetta var í desember.

Nýtt pláss

Eg bleiv so har til 1. januar. Tey hóvdur tá longu sökt mær eitt annað pláss hjá einum einligum hjúnunum, Toft Legind, í eini modernaðari leyligheit í Horsens, so har var ógvuliga fittligt. Tey fóru bæði til arbeiðis kl. 8 á morgni, komu til dögurða kl. 12-1, so ikki heim fyrr enn kl. 6, so eg var einsamøll allan dagin.

Eg var har 1½ ár og dámdí væl, hevði støðu sum ein í familjuni, so eg bæði át saman við teimum og sat saman við teimum, tá eg tímdu. Annars var eg á kamarinum hjá mær, tí eg organ kendi í

Í seinasta blað hóvdu vit mynd úr skúlanum í Lorvík, bar tað kundu ganga eini 100 börn. Ikki sær bann nögv út fyri verðini í dag. Annars skal bann nú umvælast og setast aftur í gamlan stand.

Koksið varð umrott í seinasta blað. Her er tað bygt upp aftur sum garaga.

Dora, tann stórra, saman við frú Christensen í Juelsminde, sum hon kom til sum smágenta og vitjaði fleiri ferðir síðani.

Neystið nr. 4 frá hógru átti Jóannes. Her seymaði hann segl og hevði bát og hevði eisini lýsismeltari.

um mangt og hvat. Við hvort las KFUKskrivarinn sögu, ella las úr orði Guds. Onnur kvöld kundu genturnar siga frá ymiskum og eisini avleggja ein vitnisburð.

Nú hendi tað, at ein nýggj genta kom aftrat. Hon æt Signa Vestergaard og var úr Kolding. Hon varð biðin at greiða frá sínari andaligu stöðu. Hon

för upp á talarastólin og segði frá sínum umvendils. Ja, tá talaði Heilagi Andin til míni, og eg ynskti, at eg átti hasa frelsu, sum hon vitnaði um. Harrin leiddi tað so, at vit komu at fylgjast tað fyrsta petti á veg heim, og eg segði henni, at eg ikki var frelst, men sökti eftir frelsu. Hon bað meg koma inn við sær, hon var nástani komin higar og hevði pláss á Missiónshotellinum.

Vit hóvdu so bón saman. Hon bað fyri mær, eg bað eisini sjálv, men dugdi ikki at tilegna mær frelsuna. Tveir dagar seinri fekk eg bræv frá henni, har hon skrivar fleiri skriftstöð og bað meg lesa tey í trúgv. Eg las tey ikki bara eina ferð tað kvöldið og bað Gud um at klára tað fyri mær, at frelsan var av náði og Jesus var deyður í mitt stað. Eg minnist, hvussu ringt eg hevði tað, tá eg reisti meg upp av mínum knóum og líka sum segði við Gud, at nú leggi eg meg at sova, men ófreist. Kl. 3 um náttina vaknaði eg við, sum ein rödd kallaði á meg: "Kvinna trúgv tín hefur frelst teg". Ja, glað og lukkulig takkaði eg Jesu fyri tað fullgjorda verk, at hann doydi í míni stað, og

frelstan eg meg sá.

Morganin eftir, tá frú Legind kom upp, segði eg henni frá, at eg í nátt var blivin frelst. Hon svaraði, at tað trúði hon, at eg longu var.

Eg skrivaði heim kvöldið eftir, fyrst til pápa, síðan til Andreu og Hannu, sum tá var í Klaksvík, hvussu lukkulig eg var. Hanna skrivaði aftur, at hon eisini var frelst, sikkurt um somu tíð, og hon tonkti nögv upp á at lata seg doypa. So langt tonkti eg ikki. Eg hevði ikki lisið so nögv í skriftini.

Eg kom heim aftur til Føroyar 2. august 1932. 4. august bleiv ein summarlega í skúlanum í Leirvík, hvar nögv ung komu úr ymiskum bygdum. Eg bleiv biðin til kokk saman við Dagmar, Helga, Mandu og Marin hjá Rakuli. Tað vóru virkuliga 14 stuttligir dagar. Tey sum vóru leiðrarar vóru Alfred Petersen, Ingrid hjá Grækari og Andrea, systir Kjølbro. Eg arbeiddi so heima tríggjar mánaðir og gekk í Missiónshúsið. Har hevði veking verið. Fleiri ung vitnauðu á tí fyrsta mótinum eg var á, og tað gjördi eg so eisini.

Hetta eru búsinu hjá Jóannes tá búsinu verða lyft upp. Tá ringur terri var, turkaði Jóannes fiskin heima og flutti sjálvur út.

Hjúnini Legind. Hann var 60 ár og hon var 30.

Hesa snørisskón átti abbi Doru, Grækari. Hon varð nýtt til at spinna snöri við.

Ingvar Ånstad saman við systurbørnum, mynd tikt í 2002

Mangir av lesarum FFblaðsins hava hæft stóra gleði og frægd av Føroya-myndunum hjá Olov Ånstad, sum eru tiknar í 1940-unum, 50-unum og 60-unum. Hetta hava verið tiltiknar, framúrskarandi, ljósar og klárar myndir tiknar víða um í Føroyum. Tær elstu eru frá fyrstu Føroya-vitjanini hjá Olov í 1948, tá hann ferðaðist saman við fuglafrödinginum Haraldi Falk til Føroya fyri m.a. at skriva um heimastýrislögina, sum var sett í gildi í 1948 umframt mong onnur viðurskifti í Føroyum.

Arva evnini

Tíbetur eru evnini hjá Olov at taka myndir gingin í arv til børnini. Olov rak í eitt longri tíðarskeið ein fotohandil í Svøríki, og hetta hefur so verið við til at eggja børnunum at fara í holt við myndatoku.

Jag på "Sildrekin"

Føroyamyndirnar hjá Ingvar Ånstad 1. partur

16 ára gamal svenskari á silda-veiðu við Júst í Túní í 1964

Mongu Føroya-ferðirnar hjá pápanum vaktu áhugan hjá soninum, Ingvar Ånstad at sleppa ein túr til Føroya. Summarið 1964 var tann tá bert 16 ára gamli Ingvar í Føroyum. Og tá var hann ein túr við "Sildrekanum" hjá kenda skiparanum og vinnulívsmanninum, Júst í Túní.

Heri Simonsen

førði. Hetta var summarið í 1964. Og í summar hevði hann negativini frá 1964 við sær í viðførinum, og FF-blaðið hevur fingið loyvi at prenta hesar myndirnar. Ingvar hevði eitt Roliflex-myndatöl, og myndirnar hjá honum eru, samanborið við nógvar tátíðar myndir tiknar í Føroyum, sera klárar og ljósar.

Gunnar skipaði fyri

Gunnar Gunnarsson og Olov Ånstad gjordist bestu vinmenn undir fyrstu Føroya-vitjanini hjá Olov í 1948. Gunnar og Olov vóru eisini góðir vinir við beigga Júst í Túní, Símun Hansen, sum saman við konu síni Karlu hevði vitjað yviri í Svøríki. Tann tá 16 ára gamli Ingvar hevði eitt sterkt ynski um at sleppa til Føroya. Gunnar Gunnarsson fekk í samráði við Símun Hansen skipað so fyri, at Ingvar kom umborð á "Sildrekan" í Ålesund yviri í Noregi. Hetta var samstundis fyrsta ferðin hjá "Sildrekanum" til Føroya. Ingvar minnist enn illt á ferðina úr Noregi til Føroya. Unglingin úr skógarlendinum í Mið-Svøríki spýði rættiliga illa. Og ikki

Jag i Sill

var tað frítt, at Ingvar var ovurfegin, tá Júst í Túní hevði fört teir inn á Havnina.

Framsýningartúrin

Ingvar minnist eisini væl, at hetta var framsýningartúrin hjá "Sildrekanum". Longu í Havnini kom nógfolk umborð. Seinni sigldi tann flaggskrýddi "Sildrekin" norður til Hvannasunds. Har var eis-

ini væl av fólk og tók ímóti. Og flaggskrýddir smábátar sigldu út í móti teimum fyri at heilsa teimum. Síðan gekk leiðin undir Ísland á sildaveiðu.

Hetta gjordist 10 strævnir og læruríkir dagar fyri Ingvar. Men hann gav sær kortini tið at taka nakrar myndir. Og nú 40 ár seinni kunnu teir, sum vóru við umborð og enn eru á lívi og avvarðandi

Andrias (í Túní) med livbojen

*Skipparen och
första sillen*

Petur (í Túni)
och största fisken,
en torsk

Fullt arbete (Tá byrja varð á sildaveiðu við kraftblokk, varð sildin avhøvda og salta í tunnar. Hetta kravdi eina manning uppá 25 mans og ofta vóru tórnini long. Her síggja vit menn standa og avhøvda.

Korgen ombord

Korgen bivas upp

Fångsten beundras

Skipparen på taket

Sillen genom nätet

Så mycket sill kvar och...

Däcket är fullt

Full aktivitet att få upp nätet

Nätet hivas upp

Besättningen (í næsta blaði prenta vit hesa myndina aftur við öllum nøvnunum)

Fuglberg

Poul Jacobsen er 85 ár.
Hann greiðir frá ferðini, tá Fuglberg fór runt.

Í 1946 keyptu Poul Mejer Justinussen, Poul Jacobsen úr Svínoy og Símun Michael Zachariassen, úr Tórshavn, ættaður av Kirkju, línubátin "Fuglberg" frá P/F Eysturvirkid úr Norðdepali, sum hevði latið bátin byggja í Danmark.

Eyðun Jacobsen hefur vegna FF blaðið tosað við 85 ára gamla Poul Jacobsen úr Svínoy, sum er tann einasti av manningini, sum er eftir á lívi, og sum í 1946 fór niður til Danmarkar eftir "Fuglberg". Umframt teir triggir eigararnir var Thorvald Thomsen úr Gøtu við sum motorpassari.

"Fuglberg" fekk eina sera ringa heimferð, og var tað eitt Guds undur, at teir bóru boð í bý. Skipið fór runt og tað verður roknað við at tað bóltaði afturav.

Poul Jacobsen sigur soleiðis frá um hesa ferðina:

"Vit fóru niður til Danmarkar í November mánaði við einum báti sum æt "Lingostrom". Hetta var ein bátur, sum sigldi til Føroyar eftir sild. Ein maður úr Svínoy sigldi við honum. Tað var Kristian á Rókini, sum í mong ár būdi í Tórshavn.

Ferðin niður gekk væl, og arbeitt var so við at gera bátin kláran. Tað gekk næstan ein mánaður at gera bátin siglingarkláran.

Vit fóru úr Keypmannahavn nýggjársanftir at hava verið til dögurða í Føroyingaflagnum. Vit fóru avstað fríggjakvøld og at byrja við gekk væl. Ættin var landsynningur, men tað var stormur. Um eg minnist rætt, so var ferðin góðar 9 míl.

Eitt øgiligt brot

Triðja dagin eftir, at vit fóru úr Danmark, vóru vit komnir norður um Hettland. Knappliga steðgaði motorurin og tað var ógvuliga ringur sjógvur. Vit fingu motorin aftur í gongd, men tá hóvdur vit finguð ein sjógv, sum breytur hurðina í stýrhúsini.

Vit royndu at andøva, men sjógvurin bara versnaði. Lensipumpan var ikki heilt í ordan, so Thorvald og eg fóru niður í maskinrumi at arbeida uppá hana.

Símun Michael var farin fram í lugarið, Poul var einsamallur í stýrhúsini.

Vit vóru akkurát komnir niður í maskinrumið, tá ið vit fingu tann stóra sjógvin. Vit hóvdur ikki latið lúkuna aftur niður til maskinrumi, men til alt

Harrans held fór hon sjálv aftur.

Hvussu langt hann fór, tá ið sjógvurin breyt, sóu vit sjálvandi ikki. Men báturin fór so runt. Hann kom næstan beinan vegin upp á rættkjøl aftur.

Thorvald og eg komu sitandi niður á motorin, sum enn gekk, men skjótt stegðaði hann. Alt sum var í maskinruminum var endað í einum staði.

Eingin av okkum fekk nakran stórvegis skaða. Thorvald fekk eina lítl skeinu oman fyri eygað.

Poul, skiparin, sum var í stýrhúsini segði, at hann var sum kílaður fastur í einum rúti.

Báðar hurðarnar vóru burtur og allir rútnar

vóru brotnaðir.

Símun Michael var sum sagt einsamallur í lugarið. Kappin fór oman av, so lugarið fyltist skjótt við sjógv.

Tá vóru vit allir ungr menn í bestu árum, so vit fóru beinanvegin at bøta um skaðan. Vit hóvdur mist tað mesta av amboðunum og tilíkum, so vit mættu hjálpast við tí, sum var við hondina. Vit hóvdur havt mesanin uppi. Hon hevði skrætt seg leysan og hekk og flagsaði uppi í mastrini. Vit funnu ein knív, og so fór eg upp í mastrina og fekk skorið mesanina leysa og fekk hana niður.

Hon bleiv so skorin sundur og bleiv brúkt til at tetta holið í kappanum.

Ein tann mest umtalaða hending á sjónum var ferðin hjá Fuglberg, tá teir á fyrsta sinni komu til Føroya.

"Fuglberg"

Poul og konan Betta, sum var ættað úr Rituvík.

Formasturin var brotin, antennan til radio var burtur og redningsbáturin var brotin. Tá ið vit hóvdur tett sum frægast á dekkinum var farið undir at fáa sjógvin úr maskinruminum.

ljós, so næturnar vóru langar. Vit royndu at rigga okkum lampur til, men av tí at vit hóvdur bara ráolju, luktadí ikki so væl.

Provianturin oyðilagdur

Táð gingur 3 samdøgur at fáa motorin í gongd aftur. Men hann bleiv skjótt í ólagi aftur. Provianturin var farin at ganga undan hjá okkum, so vit tosaðu um, hvussu vit kundu koma fram í lastina. Ikki bar til at fara niður í lastina orsakað av veðrinum.

Táð var so, at í Keypmannahavn hóvdur vit tikid proviant við til silvurbrúðleypið hjá Símun Poulsen, sum átti í "Polo". Hann var mammubeiggi til okkum Pólarnar.

Vit brutu eitt hol í skottid millum maskinrumið og lastina, og komu vit inn í lastina, men allur provianturin, sum har var, var oyðilagdur. Nakrir ølkassar stóðu eisini í lastini. Tað merkiliga var, at næstan allar flóskurnar, sum vóru heilar, vóru næstan tómar, tó at kapslarnir vóru á.

Vit hóvdur ongan hita, so vit fingu heldur ikki turka okkum klæðini. Vit hóvdur heldur eindi neyd-

bússuna, men rørið úr kabússuni var burtur, alt sum tað var.

Thorvald og Poul arbeiddu upp á radio. So við eitt hoyrdu teir "Pride", sum var á veg út av Havni. Sama dag fingu vit samband við "Skálberg", sum Dávur í Gerðum var skipari á. Hann fekk givið boð til Havnar og Klaksvíkar.

"Thorshavn" fór beinan vegin avstað at hjálpa, men orsakað av illveðri vendu teir við aftur.

"Norðbúgvín", ið Svenning Johannessen fórði, fór síðani út at leita, og hann fann okkum ca. 160 fjórðingar í ein landnýrðing úr Kallinum. Báturin varð so sleipaður á Klaksvík, og komu vit at keiini sunnukvøldi kl. 23."

Poul endar frásøgnina við at siga, at tað var ringt at vera svangur og kaldur í fleiri dagar, men tað ringasta var onki vatn at fáa.

Sum tað skilt er Poul óførur frásøgumaður. Tá høvíð býðst fara vit at fáa orðið á hann aftur. Hann hevir hatt eitt langt lív á sjónum, so hann veit nóg at siga frá.

Poul umborð á skipinum, sum gav honum navnið Poul á Fuglberg.

Vit hava verið so heppin at síggja skipsdagbókina hjá Fuglberg, og vit endurgeva vit eina síðu úr henni. Tað er kantska ikki so lætt at síggja á prentingini, men júst síðan fyri

3. og 4. januar 1947 er merkt av, at sjógvur er komin at. Tískil er her eitt beinleidis minni um hesa hending.

Ein stórus partur í eini slíkari dagbók eru posíónir, sum vit einki gera við. Men vit vilja endurgeva nakrar av viðmerkingunum hjá skiparanum. Hóast tær eru stuttorðaðar lýsa tær kortini tað drama, sum Poul Jacobsen greiðir frá. Poul Justinussen skrivar:

3.1.

kl. 18.30 Mistede Logget.
kl. 22.00 Drejede vi til.
kl. 22.30 Fik vi en Braadsø hvorved Skibet blev umárvredygtigt og Motoren gik i staa.

4.1.

Da Uret som vi navigerede efter (og Uret i Styrhuset ogsaa) gik i staa af Sø, er de efterfølgende klokkeslæt omrentlige, da vi kun havde et Lommeur, som vi regulerede efter som Morgenens lysnede og om Aftenen, når mørket tog til.

kl. 9.00 Da vi skulle starte Motoren igen var det ene Krumtaleje ødelagt af Søen. Vi gik da i Færd med at sætte nyt Leje i. Arbejdede ustandseligt at faa Motoren at gaa i Orden. Den var altid i færd med at varme Lejerne.

6.1.

Motoren viser sig ved 6-tiden at gaa i orden og da vi skal til at styre opdager vi, at Roret er i Uorden.

8.1

kl. 1.30. styrede vi med et nödror, som vi havde lavet, men det viste sig at være umuligt at komme op mod vinden, da Baaðen altid drejede rundt.

10.1

Ved 9 tiden begyndte vi at arbejde paa Antennen, der var faldet ned under Stormen. Ved Middag var vi færdige og prøvede pr. radiotelefon at opnaa forbindelse med et eller andet Skib.

Ved 12 tiden hørte vi de Færøske Skibe tale sammen, og da Skálberg, som var os nærmest var færdig med sin Samtale benyttede vi Lejligheden og kaldte paa dem. Vi forklarede vor stilling og anmeldede dem om at skaffe Hjælp, da vi ikke havde nogen Mulighed for at naa land ved egen Hjælp.

Ved 6-tiden sagde sagde Skálberg, at Thorshavn og Norðbúgvín var afsejlet til Undsætning. Vi opnaade Forbindelse med disse, da de var kommet noget Nord for Øerne og havde forbindelse med dem hele tiden for at de kunne radiopejle os.

12.1

Ved 3 tiden kunne vi se Norðbúgván og ved 4-tiden havde vi sat fast til Slæbning.

13.1

kl. 23.00. Ankomm vi til Kajen i Klaksvig.

Aðalfundur verður í Norðurlandahúsinum, týsdaginn 28. desember 2004 kl. 10.00 við hesi dagsskrá:

1. Val af fundarstjóra
2. Frágreiðing formansins um virki felagsins í farna ári
3. Framløga og góðkenning av grannskoðaðum roknaskapi
4. Val af nevndarlimum og eykalimum
5. Val af grannskoðara og tiltaksmanni
6. Ásetan af limagjaldi og formansløn
7. Ymiskt.

Ingrid Holm, sjúkas., kemur at verða gestarðóari. Evnið verður "skiparin sum fyrimynd".

Faroese Skipara- og Navigatørfelag

Skipsdagbókin
hjá Fuglberg

Visjónir?

Skal hetta verða títt útsýni?

Altjóða góðkend útbúgving til skipara og skipsførara,
sum gevur vinnumöguleikar á sjógví og landi um allan heim.

Faroese Sjómannsskúli er ein nútímans skúli
við serkønum lærarum í öllum lærugreinum,
eins og skúlin hevir allar teir hentleikar og útbúnað,
sum skulu til fyri at gera útbúgvingina góða og áhugaverda.

Skúlin byrjar 4. januar 2005

Tilmeldingarskjál fæst við at ringja til skúlan og á heimasiðu okkara.

Útbúgtingarnar á Faroese Sjómannsskúla eru góðkendar av Faroese Landsstjóri, Sjáfartsstjórið og IMO.

Faroese Sjómannsskúli
Maritime College

Nóatún 2, Postboks 104, 110 Tórshavn
Tel 35 75 00, Fax 35 75 02, farnav@farnav.fo, www.farnav.fo

Havets økonomiske lover

Bjørn S. Stefansson

Sammendrag

I motsetning til dyr og planter i privat eie der tilgang på næring blir oppfattet som en betydningsfull faktor for avkastninga, er næringsforholdene ikke blitt tatt i betrakting som parameter i økonomiske modeller for regulering av fiske i havets allmenninger. Det vises hvor ødeleggende det ville være når det dreier seg om beitesallmenning for sau, ikke å regulere utnyttingen med hensyn til næringsforholdene, og det gis flere analogier med forholdene på en beitesallmenning og forholdene i havet med hensyn til god avkastning.

Næringsforholdene er helt sentrale ved utnytting av planter og dyr i privat eie, deriblant fisk i oppdrett. I motsetning til det, når det dreier seg om allmenning som havets fiskebanker har vært, har næringsforholdene ikke forekommet som parameter i økonomiske modeller for utnyttingen av den. Opphavsmannen blant økonomene i spørsmålet om kontroll av fiskeallmenning, Jens Warming, viste i to artikler i Nationaløkonomisk tidsskrift hvordan det kunne sikres at innsatsen i fisket ikke ble for stor, først (1911) at det ikke ble for mange fiskere i et gitt område, og siden (1931), når det gjaldt ålefiske, at det ikke ble lagt ut for mange ruser. Warming tok ikke hensyn til næringsforholdene i sine betraktninger. Hans artikler tildrog imidlertid ikke oppmerksomhet blant økonomiske forfattere.

Kontroll av fiskeallmenning ble først et økonomisk tema i 50-åra, med to artikler i Journal of political economy, den første av H. Scott Gordon (1954) og den andre av Anthony Scott (1955). Gordon omtaler næringsspørsmålet (s. 127) for siden å avfeie det som uten betydning for avkastningen i en fiskeallmenning, og i hans modeller for regulering av innsatsen er tilgang på næring aldri en parameter. Scott presenterer sitt bidrag som en videreføring av Gordons artikkel hvor næringsforholdene heller ikke er en parameter i modellene. Siden dette har økonomenes omhandling av kontrollen av fisket i havet dreiet seg om slike modeller, uten næringsforhold som parameter. Dette kan konstateres med relativt nye eksempler fra Norge og Danmark.

Rognvaldur Hannesson (1993) påpeker (s. 32) at det er nød-

vendig å vurdere konsekvensen av fangsten i en gitt periode for fangsten i framtidige perioder. Han hevder i forbindelse med det at årsaken til variasjon i fiskens vekst og i fornying av stammen er lite kjent, men han forklarer ikke problemet, for at biologer skulle kunne bidra med kunnskap for modeller for optimalt fiske. Det er imidlertid hensikten med denne artikkelen å gjøre det, dvs. å påpeke biologiske forhold som bør presiseres for at tiltak for regulering av fisket skal kunne avveies økonomisk. I kapittel 3 påpeker han at fangsten kan være avhengig av hvorvidt det brukes fiskeredskap som er selektive, dvs. tar fisken avhengig av alder og størrelse, men betraktningen relateres ikke til fiskens tilgang på næring. I sin analyse av variasjon i fiskestammebens størrelse behandler han som eksempel den norsk-arktiske torskens (avsnitt 4.23) og antar at fiskens vekst fra år til år kan være avhengig av næringstilgang, men sier uttrykkelig at han i sin behandling vil unnlate å ta hensyn til variasjon i fiskens vekst (s. 83 og igjen s. 89). I det siste kapitlet (5), om metoder for fiskerkontroll, omtales næringstilgangen ikke som parameter.

To finske forfattere, Kaitala og Lindroos (1998), behandler spilleteoretisk forutsetningene for tre stater til å regulere i felleskap fiskestammer som går over felles grenser for disse stater. Den biologiske parameter for regulering er fiskestammebens størrelse, mens regulering av andre forhold, slik som næringsvilkårene, kommer ikke i betraktnsing i deres analyse.

Disse eksempler illustrerer en tradisjon hvor næringsforhold forbigås som parameter for regulering

av fisket i havet.

To nye doktorsavhandlinger fra Danmark og Norge, "Property rights based regulation of fishery: Applications and theory" av Niels Vestergaard (1998) og "Six essays on resource rent sharing" av Thorolfur Matthiasson (1998), kan tas som tegn på at fortsatt påkaller næringstilgangen ikke oppmerksomheten i økonomisk sammenheng i Norden. Ola Flaaten (1991) gjør riktig nok oppmerksom på at tilgang på næring kan være en begrensende faktor der det er konkurrerende fiskeslag, men uten å ta opp hvordan konkurransen om begrenset næringstilgang mellom individer av samme fiskeslag påvirker utbyttet. Fra litteratur i land utenfor Norden kan tas som nye eksempel på at næringstilgangen utlates som parameter for optimalt fiske artikkelsamlingen The politics of fishing (Gray 1998) der kvoter av fisk er parameter, og artikkelen "A model of regulated open access resource use" av Homans og Wilen (1997). De to nevner andre tiltak enn regulering av fiskefangst (altså kvoter) som instrument for optimalt fiske, som f.eks. maskevidde, men de relaterer dem ikke til næringstilgangen.

I det følgende blir det vist at man av økonomiske hensyn må vurdere fiskens næringsvilkår, og det blir i lys av det pekt på forskjellige biologiske forhold som det må tas hensyn til ved valg av tiltak for økonomisk regulering av fisket.

Livet i naturen reguleres av tilbud og etterspørsel. Tilbuddet av næring er begrenset og det går i svingninger, mens etterspørselen bestemmes av antall levende organismer i de forskjellige årganger, og der er det også svingninger. Landbruk innebærer

rer å ha antall dyr eller planter som skal utnyttes, i forhold til tilgang på næring. En fornuftig sauebonde holder antall sauene nede i relativ tilført. Om han ikke øker forhøyten betraktelig må han slakte mesteparten av lamma. Når sauene er i fjellet er det ikke hans ens sak hvor god næring de får, det er styret for beitesallmenningen som tar hånd om utnyttingen av den. Utnyttingen av en slik allmenning er på mange måter lik utnytting av fiskebanker som er allmenning; det vil vi drøfte i det følgende.

Regulering av sauebeite i en allmenning og av torskefiske. Sammenlikning.

Tilstrekkelig tilgang på næring helt fra det første

Styret for en beitesallmenning må bestemme

om våren når det er tillatt

å sende sauene til fjells.

Det bør ikke skje før det finnes

tilstrekkelig beite, slik

at soyene kan gi lamma

nok mjølk for at de skal

vakse godt.

Dette kan ikke helt sidestilles for torskens vedkommende, fordi menneskene ikke kan lede torskens vandringer direkte. Torskens går dit det finnes noe å ete og drar seg vekk der det ikke finnes nok.

Menneskene bestemmer ikke hvor torskens går;

menneskene bestemmer

som sagt ikke når og hvor

torskens stimer på bankene,

men menneskene

påvirker det med sitt fiske

og fiskemetoder hvor

mye forekommer av de

forskjellige årganger på

bankene. I dette henseende innebærer fornuftig

oppsyn til gagn for

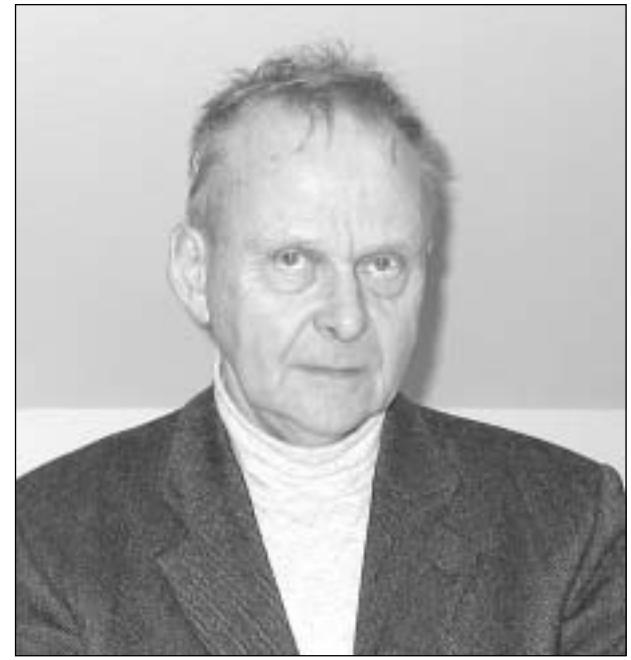
torskens levekår observeres; de viser

seg så det kjennes i

torskens kondisjon i forskjellige

alder, og fornuftig styring

av torskens innehaver

Bjørn S. Stefansson er dr. scient og arbeidet vid upp-skotum um atkvøðugreidslu og vali, bar tað ikki skal bera til hjá lítlum meiriluta alla tíðina at hava ræðið yvir stórum minniluta. Hansara bók um betta evni kemur út á fóroyskum í næstum.

arbeide for at det finnes tilstrekkelig tilgang på næring for god kondisjon, å anvende den slags fiskeutstyr at tilstrekkelig mye av ung fisk dør, og å fiske tilstrekkelig mye. Her finnes det mange spørsmål og mye å tvistes om som angår folk i varierende grad, og det forekommer forskjellige interesser.

Å bevare ressursen

Ressursen på en beitesallmenning er vegetasjonen.

For å bevare denne ressursen bør det unngås å sende sauene såpass tidlig til fjells at den tar skade av. Det er grunn til å tro, om det skjer for tidlig, at det merkes før på dyrenes kondisjon enn på vegetasjonen. Det er en oppgave for allmenningsstyret å sørge for at sauene ikke blir sendt til fjells før vegetasjonen tåler det.

Ressursen i havet som kan jamføres med vegetasjonen som gir beitedyra næring, er torskens føde av forskjellig slag. Torskens næringsvilkår kan vurderes ved å iaktta torskens trivsel i forskjellige alder; det finnes ingen bedre målestokk på dem. Menneskene har ikke mulighet til å forsinke torskens vandringer på bankene, men de har mulighet til å holde størrelsen på torskens forskjellige årganger innen de grensene der den blir i god kondisjon. Et fornuftig oppsyn til gagn for torskens levekår observeres; de viser

seg så det kjennes i torskens kondisjon i forskjellige alder, og fornuftig styring av torskens innehaver

Formeringen under kontroll - Ungdryrtynes

Styret for en beitesallmenning bør kontrollere når dyra blir sendt til fjells og hvor mange, mens hver enkelt sauebonde har ansvaret for å holde igjen med formeringen av sin egen sauebestand. En ukontrollert forplanting ville føre til større formering enn det finnes levevilkår for. Om høsten avgjør sauebonden hvor mange dyr får leve, og der teller slakt av ungdyr mest, hvor myndighetene har oppsyn med at påsettet ikke blir større enn det med sikkerhet finnes vinterfør for. I miljøspørsmål tales det gjerne om at naturen får nyte tvilen om virkningen av omstridte forhold. I dette tilfelle er det dyra som får nyte tvilen; ellers ville det være fare for underernæring for dem. Bare en brøkdel av dem som blir født om våren, får leve.

Synsvinkelen for fornuftig kontroll av torskefisket er at det finnes levevilkår for bare en brøkdel av yngelen. Det meste av yngelen omkommer på

en eller annen måte, blant annet av manglende ernæring. Jo mer ernæringsmangelen rår i dette forhold, desto mer merkes underernæring hos de fisker som det er meningen å ha inntekt av å fiske. Fornuftig kontroll av torskefisket tar sikte på å bruke fiskeutstyr på den måten at såpass mye omkommer av yngel og ungfisk at ikke hunger og underernæring ødelegger fangsten, og at det som når moden alder, trives fra ung alder til full modning. Ved å tyne tilstrekkelig sterkt nyter torsken tvilen slik at det som lever videre, ikke lider av underernæring. Her finnes det saker å overveie og tvistes om som angår folk i varierende grad, og ulike interesser, blant annet med hensyn til fiskeutstyr som i varierende omfang tyner ungfisk og derfor i varierende grad påvirker levevilkåra for den del av kullet som havets føde kan rekke for.

Liten trivsel i fjellet

- Liten trivsel i sjøen

Om trivselen på beitedyra er utilfredsstillende når det lir på sommeren, finnes det ingen annen råd enn å hente en del av beitedyra og føre dem ned til bygda-sauene finner gjerne på dette av seg sjøl om vegetasjonen blir dårlig og tar veien ned til allmenningstengslet.

Om trivselen på torsken viser seg å være utilfredsstillende, bør man av samme grunn redusere antall torsk; det kan bare skje ved å fiske. Forholdene krever overveielse og interessene kan være ulike og derfor er det mye å tvistes om.

Sveltedød - Torskestammens sammenbrudd

I tidligere tider ble det gjerne sveltedød for husdyr over hele distrikt i landet. Det skyldtes for mangel; påsettet var større enn det fantes for for i harde år. Nå finnes det lov, og slik har det vært lenge, som forplikter husdyreiere til å ha sikkert tilstrekkelig fôr, og det følges opp med offentlig oppsyn.

I havet blir det hyppig sammenbrudd i fiskestammer. Årsaken er mangl på føde. I gode åringer blir fiskene naturlig nok mange og med god trivsel, men det mangler føde for så mange når det blir kaldere. Da blir det sammenbrudd på grunn av hungersnød. Menneskene kan reagere på hungersnød på land ved å hente

fôde og fôr, men i havet finnes det bare ett å gjøre mot hungersnød (sammenbrudd), å fiske mer. Det er en oppgave for dem som bestemmer tiltak for kontroll av fisket, å reagere på slike forhold, og det er forskjellige sider av saken som må overveies og som det kan bli uenighet om.

For sterkt beite og for lite fiske paralleller

Om sommeren må allmenningsstyret kontrollere at vegetasjonen ikke ødelegges av for sterkt beite. Er det fare for at det beites for sterkt, må antall beitedyr reduseres; det er ikke bare at vegetasjonen ødelegges av for sterkt beite, det blir også for lite næring for beitedyra.

I sjøen er det samme likbart med for sterkt beite at torsken mangler næring. Analogien til rådet på en beitesallmenning er å redusere torskebestanden ved å fiske mer eller ordne fisket slik at mer av yngel og ungfisk går under. Om det er å frykte at torsken utnytter for sterkt det han lever av, er rådet også å redusere torskebestanden. For sterkt beite med til følge svak tilvekst på lam på beitesallmenningen og mager fisk i sjøen er derfor parallelle tegn på økonomisk forvalting. Her er det forhold som må overveies, spesielt når det gjelder sjøen, og som det vil bli tvistet om. Forvaltnings tiltak i denne sammenheng angår fiskeræringens folk i varierende grad og blir derfor kontroversielle.

Mager fisk bevart til bedre tider - Beitedyra underer nært om våren

Torsken eter lodde. Størrelsen på loddestammen svinger betraktelig. Når torsken er mager og det finnes lite lodde anerkjenes det at torskestammen er for stor i forhold til næringen. Likevel hevdes det at torskefisket bør begrenses for å ha nok av torsk for å nytte de store loddemengder når de kommer. Imidlertid venter sulten torsk ikke på at loddebestanden blir større. Den tilfredsstiller sin sult uten videre med lodde, og derfor vokser loddestammen ikke, og torsken vokser ikke som den gjør når den får tilstrekkelig og jamm ernæring. Dette er forhold som behøver overveies og som det kan bli uenighet om.

Å oppbevare mager fisk

i havet til det blir bedre tider, er det samme som å sende sauene til fjells om våren trass i manglende vegetasjon, fordi man forventer tilstrekkelig vegetasjon midt på sommeren. På samme måte som sulten torsk eter opp loddar før stammen blir stor, ødelegger sultne sauar vegetasjonen med gnaging slik at den blir for svak til å kunne komme seg under sommervarmen og bli frodig, mens lamma mangler stabil næring og vokser derfor ikke harmonisk. Om disse forhold finnes det ikke uenighet.

Begrensning av total slaktevekt - Begrensning av totalfangst

Uansett gode værforhold og tilstrekkelig vegetasjon og god trivsel på dyra på allmenningen kommer det ikke på tale på Island å forlenge beitetida om høsten; da er værforholdene ikke å lite på og det finnes arbeidsoppgaver på gardene som må gjøres ferdig før vinteren. Det ville derimot anses absurd å bestemme beitetida på en allmenning med hensyn til på forhånd bestemt total slaktevekt og at sauene skulle hentes tidligere i fjellet når forholdene har vært gode, og stoppe på den måten utnyttingen av landet når forholdene er på det beste.

Kontroll av torskefisket ved Island har derimot vært på den måten at totalfangsten har vært begrenset på forhånd og uten å kunne tilpasses sterkere torskestimer enn forutsatt når tillatt totalfangst ble bestemt, uten tiltak tenkt for å påvirke storrørsen i hvert kull med hensyn til fangstbestandens trivsel. Det er sammenliknbart med å bestemme tillatt total slaktevekt fra bygdeallmenningen og gi ordre om å hente sauene i fjellet når det antas at den er blitt oppnådd, men ikke gjøre noe for å sikre trivselen på dyra på allmenningen ved å begrense antall beitedyr som sendes til fjells.

Begrensning av dyretall på beite - Begrensning av fisket

Intensiteten på beitesallmenninger måles gjerne i antall voksne sauar. Når det gjelder Island har bøndene i det siste hver for seg redusert antall sauar eller sluttet å sende dem til fjells i den grad at styrene for bygdeallmen-

ningene ikke har funnet grunn til å bestemme totalreduksjon av dyr på beite. Det er grunn til å tro, om en slik reduksjon skulle utliknes på sauene, at målestokken måtte bli antall voksne sauar; derimot mangler det en allmenngyldig målestokk på innsatsen i fisket som jo drives på så mange måter.

Mange slags saker for overveielse og ulike interesser

Det må nå være klart at en økonomisk modell for fisket i allmenninger som ikke har næringstilgang som parameter, ikke reflekterer vesentlige biologiske forhold. Det er langt enklere å inkludere næringstilgang som parameter for allmenningen i et lite samfunn som en sauebygd enn det er for en stor allmenningsressurs som havfiske. Grunnen til det er at de biologiske forhold i sauebygda er mer åpenlyse enn i havet og at det dreier seg om mindre økonomiske interesser enn i fisket. Problemet for fellesskapet ved kontrollen av utnyttingen av havet er tilstrekkelig kunnskap om sammenhengen mellom fiskebestand, fiske av ulike aldersgrupper og næringstilgang, samt interessemotsetninger mellom ulike grupper av fiskere. På dette feltet er det behov for forskning om betydningen av næringstilgangen for fisket og forvaltningen av fiskeressurser, bl.a. ved utvikling av bioøkonomiske modeller. Uansett er det viktig for forvaltningen av fisket å skjele til næringstilgangen. Det må da innrømmes at bestemmelser av totalfangst og fordelingen av den er svakt begrunnet, om man ikke tar hensyn til næringstilgang, og at det er forskjellige forhold som er av betydning for utbyttet, som menneskene kan påvirke. Det er imidlertid ikke greit for et stort fellesskap å få avgjort hensiktsmessige tiltak med hensyn til varierende biologiske forhold. Det unnskylder dog ikke at de blir ignorert.

Referanser

Ola Flaaten (1991): «Bioeconomics of sustainable harvest of competing species», Journal of environmental economics and management 20 nr. 2, 163-180.

H. Scott Gordon (1954): «The economic theory of a common property resource», Journal of political economy 62 nr. 2, 124-142.

Tim S. Gray (red.) (1998): The politics of fishing. MacMillan, Basingstoke.

Rognvaldur Hannesson (1993):

Bioeconomic analysis of fisheries. Blackwell, Oxford.

Frances R. Homans og James E. Wilen (1997): «A model of regulated open access resource use», Journal of environmental economics and management 32 nr. 1, 1-21.

Veijo Kaitala og Marko Lindroos (1998): «Sharing the benefits of cooperation in high seas fisheries: A characteristic function game approach», Natural resource modeling 11 nr. 4, 275-299.

Anthony Scott (1955): «The fishery: The objectives of sole ownership», Journal of political economy 63 nr. 2, 116-124.

Thorolfur Matthiasson (1998): «Six essays on resource rent sharing», Universitetet i Oslo, sosial-økonomisk institutt, økonomisk doktoravhandling nr. 43.

Niels Vestergaard (1998): «Property rights based regulation of fishery: Applications and theory», Københavns universitet, økonomisk institut, Ph.D.-afhandling nr. 50, rød serie.

Jens Warming (1911): «Om grundrente af fiskegrunde», Nationaløkonomisk tidsskrift, 499-505.

Jens Warming (1931): «Aalegaardsretten», Nationaløkonomisk tidsskrift, 151-162.

SELIR TÚ skipa- ella bátaútgerð?

So er FF-blaðið
einasti holli boð-
berin, sum fer um-
borð á skipini –
umvegis
reiðaríini
– hvønn
útgávudag.

Gerið eina
skilagóða
lísingar-
avtalu við
okkum.

**Ringið tlf.
311569**

Haldíð FF-blaðið

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari
av FF-blaðnum fyrir einans
200 krónur um árið

Verður sent ópostað
(vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 21 69 & farlf. 22 25 83
- annars, Vágbotnur, inngongd niðanfyri

- Góðgæti
- Viðublöð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravorur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu
v/ Ingu Joensen
Sandavágur – tlf. 333839

Myndin frá Seglhúsinum

Í greinini í seinasta blað um ferðina hjá "Sæborg" hava vit nú fingið endaligan myndatekst til mynd-

ina av Seglhúsinum. Tað varð bygt í 1920 og myndin er tikan eini 5 ár seinni. Frá vinstru síggja vit:

Jógván Matras undir Fossum, Dorius Hvidbro og sonurin Jógván, Karl Andreasen á Høvdanum á Strondum, Palli í Vátutoft, Hans Erik Olsen, Jógván Segl og sonurin Peili og Kristoffur í Vátutoft.

Mynd frá Fornminnissavninum

Her er aftur ein mynd frá Fornminnissavninum, sum vit ikki vita nakað um. Um onkur av lesarunum veit nakað um myndina, frætta vit fegin frá teimum.

Vitja eisini heimasíðuna hjá Føroya Fiskimannafelag
www.fiskimannafelag.fo

Góð tíðindi

Og eingilin segði við teir: "Óttist ikki; tí sí, eg kunngeri tykkum eini stór gleði-boð, sum skulu verða fyrir alt fólkioð"

Luk.2,10

Nakrir óttafullir hirðar fingu hesi góðu tíðindi.

Teir skuldu ikki óttast einglarnar, og tað dýrd teir upplivdu har úti á Betlahems flótum, mitt á nátt.

Teir skuldu ikki longur óttast syndina, ikki djevulin, deyjan ella dómin. Hví?

"Tí at tykkum er í dag ein frelsari føddur, sum er Harrin Kristus í Dávids stað!"

Jesus skuldi sónað syndina, vinna sigur á Djævuli og deyða, og bjargað frá Guðs rættvísá domi.

Nú var Jesus komin. Nú hevði Guðs frelsuetlan finguð hold og blóð.

At frelsarin skuldi koma, og skuldi føðast í Betlahem, var einki nýtt. Gamla Testamenti boðar frá tí. Tað sum hendi, var tí hvørki nøkur tilvild av tí ella stað. Guð vildi tað so, og hann vildi tað tá.

Gud kundi tí sjálvt nýta tann heidna Augustus keisara, fyrir at fullföra frelsuetlan sína, so skriften skuldi ganga út.

Hirðarnir fingu eitt tekin frá Guði. "Tit skulu finna eitt barn reivað og liggjandi í eini krubbu"

Teir hoyrdu, fóru at leita, og funnu bæði Mariu, Jósef og barnið liggjandi í krubbuni.

Úrslitið var: "Og hirðarnir fóru avstað aftur, og teir lovaðu og prísaðu Guði fyrir alt tað, sum teir hövdur hoyrt og sæð, soleiðis sum tað hevði verið sagt við teir".

Jólini nærkast, tá vit aftur skulu hoyra boðskapin um Guðs lyftið og gerning.

Eins og hirðarnir, so kunnu vit enn í dag finnað barnið, finnað frelsaran og bílva frelst.

Stjórnan, sum leiddi vísmennirnar til Jesus, ynskir at leiða teg til Jesus í dag.

Hon leiðir tó ikki til fjós og krubbu, men á minst fýra onnur stóð, har Jesus fyrst og fremst er at finna.

Til Bíbliuna, til heilaga samfelagið, til bønina og til altarborðið. Tann sum leitar har, við bøn um at hitta Jesus, verður ikki svikin. "Tí hvør tann, ið biður, hann fær, og tann, ið leitar, hann finnur..."

Tí kanst tú í dag, eins væl og hirðarnir og vísmennirnir tá, fáa eina sanna og gleðiliga hátið - saman við Jesusi.

Frelsarin er føddur, og er hongdur á kross. Frelsuverkið er fullgjört. Guð heldur orð.

Halleluja! Gleðilig Jól!

*Sum birðarnir eg fara vil
 míni frelsara at finna;
 hans kærleiki meir hjálpir til
 tann frið, ið eg skal vinna.
 Hans jólabóð er besta troyst;
 av syndaskuldum sál míni loyst
 móti himli seg kann hevja.*

Slb.103

**Oluffa, kanst tú seta mær lýsingina
“Jólalýsing-04” hjá Føroya Banka inn
her? Hon er 1/2 síðu í litum.
Um ikki so ring 34 59 33 ella 25 64 94**

Vit bjóða
10 ára trygd

Best í dygd Best í prísi

Best í dygd siga vit tí H-vindeygað er tættari enn onnur vindeygu. Tey virka betri og fåast i breiðasta úrvalinum, bæði viðv. tilfar og funktión.

Tilfar: Limtræ, træ/alu og vinyl
Funktiónir: Toppsving, siðusving, topphongd og siðuhongd.

Best í prísi siga vit tí eitt H-vindeygað heldur longri enn onnur vindeygu. Livitiðin bæði á tilfari, beslögum og rútum. Vit geva jú 10 ára skrívliga trygd. Slik trygd fæst ikki uppá onnur vindeygu. Vit hava jú 35 ára roydír at byggja uppá.

Við at velja H-vindeygað®, fæst trygd fyri besta valinum.

Sigur onkur eitt annað vindeygað verða eins gott, so bið um 10 ára skrívliga trygd móti døggi millum rútarnar, roti, skjótingum og funktionsfeili í beslögunum.

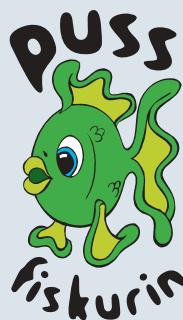
- **Tað fært tú frá okkum.**

Spry hjá okkum ella hjá timburhandlinum.

H

Vatnsøyra Sníkkaravirki pf.

FO-385 Vatnsøyrar • Telefon +298 33 21 77 • Fax. +298 33 31 66 • E-mail: vs-fg@h-window.fo
Homepage: <http://www.h-window.fo>

Ólavur: Eg líði ikki av ludomani longur!
 Hans: Tað trúgví eg ikki uppá!
 Ólavur: Skulu vit vedda?

Læknin: Tosa tygum ofta í svøvní?
 - Nei, men eg tosi ofta, meðan onnur sova!
 Hvussu tá?
 - Eg eri lærari.....!

Pápi, kann eg sleppa at lesa inntil eg sovni?
 - Ja, men so ikki eitt minutt longur....!

Og so var tað hin um brandmannin, ið fekk sekkin, tí hann ræddist slang...

Og so var tað maðurin, sum var so býttur, at hann kláraði ikki blóðroyndina!!!

Læknin, tað ringir av og á fyrir oyrunum -
 - Íðan, fá tær loyniligt nummar!

Pápi, kom og síggj hasa vökru rósuna.
 - Hatta er ikki ein rósa, men ein rododendron!
 - Hvussu stavast tað, pápi?
 - Hmm, tú hefur rætt,hatta er ein rósa!

Hvat ger glarmeistarín, tá hann einki glas hefur?
 - Hann drekkur av flóskuni...

Jólahald umborð á Morgunstjörnuni

Orð og myndir: Torleif J.

Fríggjadagin 10 desember kom línumskipið Morgunstjörnán á Fuglafjörð. Teir hóvdú verið til fiskiskap, og koma inn fyrir at seta nakrar mans av, áðrenn teir fóru niður til Scrabster at landa. Teir hóvdú 110 túsund pund, og meginparturin var hýsa.

Manningin hevði ikki fingið jólappakkarnar umborð, so eg ringdi umborð og tosaði við skiparan og avtalaði, at eg skuldi koma til Fuglafjarðar við teamum.

Samstundis spurdi eg, um vit ikki kundu hava eitt stutt jólahald umborð, áðrenn menninir fóru til hús, og skipið fór til ós. Tað var gaman í.

Öll manningin var við, so trönglit var í messuni. Fyrst sungu vit "Mær er kensla í barmi" og "Í Betlehem í Dávids stað". Eg læs jólaevangelið og bað eina

Gávurnar vóru bæði góðar og ymiskar

bón. Eftir tað, sungu vit "Gleðilig jól".

Skiparin fekk so posan

við jólagávunum, og hann byrjaði at deila út.

Við spenningi pakkaðu

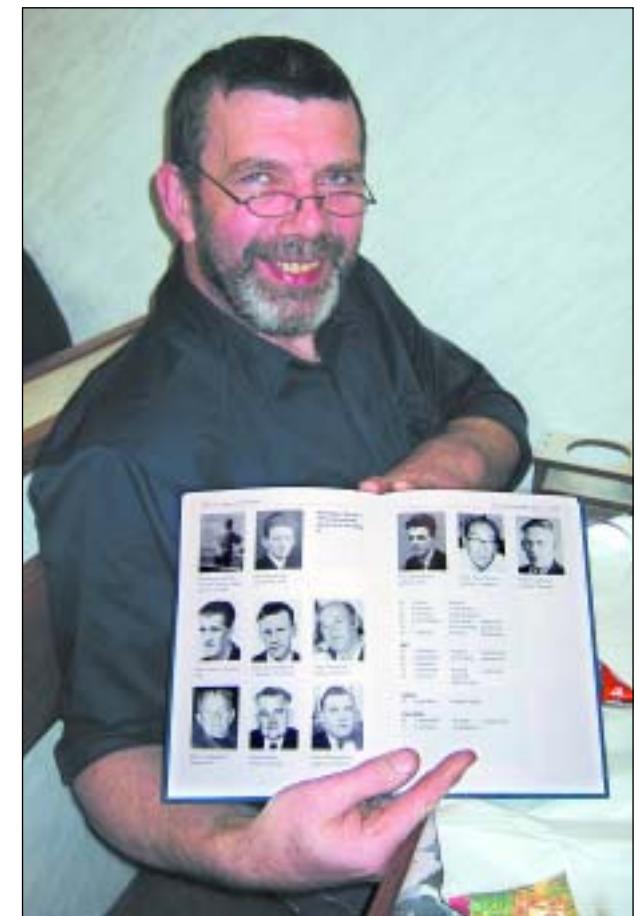
Manningin sang væl við

Jón Rübbecksen, skipari, deilir pakkarnar út

teir upp. Í pakkunum vóru hosur, bókur og annað. Kort vóru í öllum pakkunum við ynskjum um gleðilig jól og gott nýggjár, men adressur vóru ikki á öllum kortunum.

Manningin takkaði fyrir pakkarnar, og eg lovaði at bera tökkina viðari. Samstundis minti eg teir á, at tær konur, sum skriva adressuna á kortið verða sera fegnar, um tær fáa eina persónliga tökk fyrir pakk-an.

Maskinmeistarín, Nikkel Martin Kruse, fekk bók í jólagávu, bar mynd av pápanum stóð í.

Eg vil hervið nýta hóvið til at takka öllum, ið hava latið pakkar til sjófólkid.

Jesus signi tykkum öll.

Samstundis vil eg eisini ynskja sjófólkini og öllum fólkid okkara, eini gleðilig jól, og eitt av Harranum signað nýggjár!

Hjartans tökk fyrir árið sum brátt er at enda!